www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week.
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 15-го липня 1916. Ч. 85. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 15, 1916. No. 85.

ВЕЛИКА БИТВА ПІД ВЕРДЕНОМ.

Наступ на форт Сувіль. -- 2.400 полонених Французів.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ НАД СТОХОДОМ І КОЛО БУЧАЧА 2.400 МОСКАЛІВ.

МОСКАЛІ ПРОСЯТЬ О ЗАВІШЕНЕ ОРУЖА, ЩОБИ ПОХОРОНИТИ УБИТИХ.

НАСТУП НІМЦІВ НА ОСТАННУ ОБОРОННУ ЛІНІЮ ВЕРДЕНУ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Велика битва під Верденом, яка триває без перестанку від лютого дотепер, зближаєть ся до кінця. Німецькі війска розпочали по довгім бомбардованю знова наступ на останну лінію фортів, які боронять Верден від упадку. Загально панує переконанє, що упадок Вердену вже дуже близький.**

Вчерашний наступ німецьких війск в напрямі фортів Сувіль і Ля Льофе був вповні успішний. В тій битві полонено 2.145 Французів.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На західнім березі ріки Мези прийшло вчера до поменьших боїв.

„**На північний схід від Вердену наші війска перевели наступ, пересуваючи боєву лінію близше фортів Сувіль і Ля Льофе. Підчас наступу полонено 39 французьких офіцирів і 2.106 жовнірів**".

ДАЛЬШИЙ НАСТУП НА ФОРТ СУВІЛЬ. -- ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ ФРАНЦУЗІВ ЗРОСЛО НА 2.400.

БЕРЛІН, 13. липня. — **Німецькі війска зближили ся до форту Сувіль на віддаленє 700 метрів. Укріпленя головного форту Сувіль лежать в руїнах. Рівночасно німецькі гармати звернули сильний огонь на сусідні форти: Бельвіль, Мішель і Таван.**

Підчас вчерашного наступу зросло число полонених Французів на 2.400.

Урядовий звіт звучить:

„На схід від Вердену відбувало ся вчера без перестанку дальше бомбардованє французьких укріплень по обох сторонах форту Сувіль. Становища, які вчера здобули наші війска, зістали укріплені. Число полонених Французів зросло вчера о 17 офіцирів і 243 жовнірів. Загальне число Французів, полонених протягом двох днів, виносить 56 офіцирів і 2.349 жовнірів".

ФРАНЦУЗИ СПОДТЮТЬ СЯ РІШАЮЧОГО НАСТУПУ НА ВЕРДЕН.

ПАРИЖ, 13. липня. — **Помимо наступу союзних війск в Пікардії, Німці зі щораз більшою силою бомбардують форти, які становлять останну оборонну лінію на північний схід від Вердену. В останних двох днях німецькі війска не осягнули великих успіхів. Територіяльні здобутки Німців були незначні. Треба однак надіяти ся, що небаром Німці розпічнуть великий наступ, щоби захопити в свої руки форт Сувіль і сусідні укріпленя.**

Французький ґенеральний штаб доносить:

„Німецька артилєрія продовжує дальше безнастанне бомбардованє форту Сувіль, наших укріплень в лісі Шенох і форту Ля Льофе. Наші гармати відповідають енерґічно на огонь німецької артилєрії. Протягом вчерашного дня і минувшої ночи німецька піхота не переводила нових нападів".

—o—

ПО ОБОХ СТОРОНАХ РІКИ СОМ НЕ ЗАЙШЛИ ЖАДНІ ЗМІНИ.

БЕРЛІН, 13. липня. — **Великий наступ англійсько-французьких війск зістав наразі цілковито здержаний.** Місцеві напади, які від часу до часу переводять англійські і французькі війска, є безуспішні. В останних двох днях війска союзників не були всилі в жаднім місци поступити дальше наперед. Страти союзників в людях і амуніції є великі.

Німецький головний штаб доносить:

„**На боєвім фронті між рікою Анкур і Сом та на полудне від ріки Сом відбувають ся лише сильна перестрілка артилєрії. Всі напади англійських війск зістали відбиті. Французькі війска, які робили великі зусилля, щоби здобути на-**

НІМЦІ ОДЕРЖАЛИ ПОМІЧ В СИЛІ ДВОХ КОРПУСІВ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Німецькі війска одержали в останних днях значні скріпленя. На боєвий фронт по обох сторонах шляху, який веде з Альберт до Бапом. Німці кинули нові війска в силі двох корпусів (80.000 людий).**

Урядовий рапорт звучить:

„Неприятель одержав значні скріпленя і ставить щораз сильнійший опір. Протягом вчерашного дня наша артилєрія продовжувала бомбардованє німецьких становищ. Наші війска не лише задержали у своїх руках заняті становища, але в деяких місцях посунули ся дальше наперед.

„В однім місци наші війска здобули кільна німецьких гавбиць враз з амуніцією. У відповідну хвилю можуть вони бути ужиті проти німецьких війск".

ФРАНЦУСЬКИЙ РАПОРТ.

ПАРИЖ, 13. липня. — Французький ґенеральний штаб подає отсей короткий звіт:

„**На боєвім фронті по обох сторонах ріки Сом не зайшли надні важнійші зміни. Сильна перестрілка артилєрії триває без перестанку дальше**".

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ СОЮЗНИКІВ В ПАРИЖИ В СПРАВІ АМУНІЦІЇ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Під проводом секретаря війни Ллойда Джорджа відбула ся в Парижи конференція в справі амуніції.**

В нарадах взяли участь заступники Анґлії, Франції, Росії й Італії. Ллойд Джордж звернув увагу, що останні успіхи у Франції і Росії завдячують ся в першій мірі амуніції і доброму зоруженю. Дальше вказав він великий поступ союзників на поли виробу амуніції, однак заходить потреба ще більшої і енерґічнійшої праці в тім напрямі. „Кожда битва дає доказ, що се битва амуніції. Більша скількість амуніції означає більшу побіду і меньші втрати" — говорив Ллойд Джордж.

РОБІТНИКИ В АНҐЛІЇ НЕ БУДУТЬ СЬВЯТКУВАТИ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Президент анґлійського набінету, Есквіт, заявив на засіданю палати послів, щоби правительство порішило домагати ся від робітників, аби вони зрікли ся на сей рік робітничих сьвят, які припадають в місяци серпни.**

Президент Есквіт мотивував своє домаганє тим, що офензива у Франції доперва розпочала ся та що заангажованє амуніції в дуже велике. Розпочату офензиву треба за всяку ціну продовжати.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

2.000 МОСКАЛІВ ПОЛОНЕНО НАД СТОХОДОМ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Великий наступ російської армії, піднятий перед тижнями з величезною масою війск, зближаєть ся до кінця.**

На півночи здовж боєвого фронту Ґінденбурґа і князя Леопольда панує вже від кількох днів цілковитий спокій. Величезні страти не позволяють Москалям на дальші подібні напади.

На Волини Москалям також не щастить ся. Наступ російських війск в напрямі Ковля здержано. В битві над рікою Стоходом Москалі потерпіли дуже тяжкі втрати.

Головний німецький штаб подає отсї вісти:

„На півночи в околиці Фріґріхштадту слабі російські відділи безуспішно пробували переправити ся на другий берег ріки Двини. Напади відбито з великими втратами для неприятеля. Також напади Москалів коло озера Нарочь були невдатні.

„**На боєвім фронті над рікою Стоходом (на Волини) загальне положенє не улягло зміні. Російські війска, які коло Яївки робили зусиля, щоби перейти на лївий берег Стохода, потерпіли тяжкі втрати. Нюдни Москаль не повернув живий назад за ріку. В тій околиці і при шляху, який веде з Ровна до Ковля, полонено поверх 800 Москалів.**

„Протягом двох останних днів полонено в битві над Стоходом 1.932 Москалів і здобуто 12 машинових крісів.

„На прочім фронті не зайшли жадні важнійші зміни".

МОСКАЛІ ПРОСЯТЬ О ЗАВІШЕНЄ ОРУЖА НА ПОХОРОНЕНЄ УБИТИХ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **З головної кватири князя Леопольда доносять, що на боєвім фронті на схід від Баранович Москалі просили о кількагодинне завішенє оружа, щоби похоронити убитих. Страти Москалів в убитих оцінюють на кільканайцять тисяч.**

МОСКАЛІ ДО КОВЛЯ ВЖЕ НЕ СПІШАТЬ СЯ.

ЛОНДОН, 12. липня. — **Воєнний кореспондент з Петрограду доносить, що справа здобуття Ковля не є так легка та що потриває ще довший час. Армія Лінзінґена одержала великі скріпленя і ставить дуже завзятий опір.**

Кореспондент на підставі вістий, одержаних з поля битви на Волини, заявляє, що навіть тоді, коли би російським війскам удало ся перейти ріку Стоход, здобутє Ковля представляє ся дуже трудною задачею, бо неприятель побудував в півколі дуже сильні укріпленя. Щоби здобути лише ті укріпленя, треба на те богато часу і жертв.

НА ПІВНІЧНИЙ ЗАХІД ВІД БУЧАЧА ПОЛОНЕНО 400 МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 13. липня. — **Російські війска перевели вчера на північний захід від Бучача напад на становища союзних війск. Напади Москалів відбито з великими втратами для неприятеля.**

Урядовий звіт звучить:

„На Буковині і на полудне від Дністра загальне положенє не зміняло ся.

„На захід і північний захід від Бучача, коло Олеші, Москалі перевели кілька нападів на становища союзних війск. Напади російських війск зістали зломані, заки дійшли до дротяних перешкод, які хоронять окопи перед нападом. Лише в однім місци удало ся Москалям дійти до самих окопів. В тім місци наші війска перевели сейчас протинапад і прогнали Москалів, беручи 400 в полон.

„Над рікою Стоходом всі напади Москалів відбито з великими втратами для неприятеля".

ОСТАННИЙ РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 13. липня. — Російський ґенеральний штаб оголосив отсей урядовий звіт:

„Над рікою Двиною повисше і понизше міста Фріґріхштадту, наші патрулі перевели кілька успішних нападів.

„Над Стоходом відбуваєть ся сильна перестрілка артилєрії.

„В Галичині на захід від долішної Стрипи прийшло в кількох місцях до завзятої битви. Неприятель переводив сильні протинапади. Наші війска полонили поверх 2.000 жовнірів, здобули одну гармату і кілька машинових крісів".

АВСТРІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗАКИДАЄ БРЕХНЮ РОСІЙСЬКИМ УРЯДОВИМ РАПОРТАМ.

БЕРЛІН, 13. липня. — Австрійська головна кватира закидає російським урядовим рапортам брехню щодо мнимого числа полонених російськими війсками на Волини, в Галичині і на Буковині.

Австрійська головна кватира подає отсю замітку:

„**Москалі доносять, що протягом пятьох тижнів полонили 266.000 австрійсько-угорських жовнірів. Притім замітимо, що наша армія ледви чи мала стільки війска на цілім тім фронті**".

НІМЕЦЬКІ ПІДВОДНІ КОРАБЛІ.

„ДАЙТШЛЯНД" МАЄ ВІДПЛИСТИ ПРИ КІНЦИ СЕГО ТИЖНЯ.

БАЛТІМОР, 13. липня. — День відїзду корабля „Дайтшлянд" держать у великій тайні. Панує загальний здогад, що корабель опустить пристань в ночи, щоби в сей спосіб несподстережено уйти перед анґлійськими воєнними кораблями, які стоять на сторожи. Корабель буде через довший час відбувати подорож, ціляючи під водою і доперва на отвертім мори вийде на поверхню води.

ДРУГИЙ НІМЕЦЬКИЙ ПІДВОДНИЙ КОРАБЕЛЬ „БРЕМЕН" НЕДАЛЕКО БЕРЕГІВ АМЕРИКИ.

БАЛТІМОР, 13. липня. — **Ходить чутка, що другий німецький підводний корабель „Бремен" находить ся вже близько берегів Злучених Держав. Корабель „Тімінс", який супроводив „Дайтшлянд" через залив до Балтімора, виїхав знова з пристани. З того вносять, що він очікує прибутя другого підводного корабля.**

Инші вісти доносять, що „Бремен" прибуде до пристани в Ню Йорку.

З Німеччини мав відїхати третий німецький підводний корабель „Америка".

АНҐЛІЙЦІ ПРОДУМУЮТЬ НАД СПОСОБАМИ, ЩОБИ ЗНИЩИТИ „ДАЙТШЛЯНД".

БАЛТІМОР, 13. липня. — Анґлійське посольство у Вашінґтоні робить всілякі стараня, щоби переконати американське правительство, що німецьких підводних кораблів не можна зачисляти до звичайних торговельних кораблів, але до воєнних.

Однак помимо великих впливів анґлійського посольства обі урядові комісії американські видали згідно оречене, що „Дайтшлянд" є кораблем торговельним.

Доносять, що три анґлійські воєнні кружляки стоять на сторожи коло американського побережа і ожидають хвилі, коли німецький підводний корабель опустить балтіморську пристань.

НА МОРИ:

АНҐЛІЙЦІ СТРАТИЛИ ЗА ДВА ДНІ 12 КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН, 10. липня. — **Німецька адміралїція оголосила звіт, в якім подає, що протягом останних двох днів Анґлійці стратили 12 торговельних кораблів.** Недалеко побережа Анґлії підводні лодки затопили 8 меньших кораблів, а 4 більші кораблї (2.000 до 3.000 тон) німецькі торпедовці зловили і притягнули до побережа Бельгії.

ОДИН АВСТРІЙСЬКИЙ КРУЖЛЯК ЗАТОПИВ 5 ТОРПЕДОВИХ ЛОДОК.

БЕРЛІН, 11. липня. — Австрійське міністерство маринарки оголосило отсей звіт:

„**Наш кружляк „Новара" стрітив на Адрійскім мори анґлійську фльотилю, зложену з 4 або 5 торпедових лодок. Всї лодки знищено гарматними стрілами. Лише 9 анґлійських моряків удало ся виратувати**".

ПІДВОДНІ ЛОДКИ ЗАТОПИЛИ В ЧЕРВНИ 61 ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Німецька адміралїція оголосила урядовий звіт, в якім подає, що від німецьких і австрійських підводних лодок та мін потонуло 61 торговельних кораблів протягом місяця червня.** Затоплені кораблї числили разом 101.000 тон містоти.

ЗАВОРУШЕНЯ МІЖ ІНТЕРНОВАНИМИ В КАНАДІ.

СТ. ДЖАНС, 13. липня. — **Надійшли вісти, що австрійські і німецькі горожани, яких інтерновано від початку війни і замкнено в таборі в північній Канаді, піднесли бунт, коли анґлійські власти приказали їм працювати в копальнях уґля в Мінто.** Інтерновані не хотіли сповнити приказу і се дало привід до заворушень. Канадійські власти були приневолені ужити оружної сили, щоби змусити бунтівників до послуху. Шістьох проводирів бунту замкнено у військовім таборі в Армгерст, Н. С.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаию замовлена належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Президент Вілсон приняв делеґацію польських орґанізацій в Америці в справі несення помочи Польщі і заявив, що йому ся справа лежить на серцю, що він так обзнакомлений з сею справою, що навіть така делеґація є злишна.

Українці в Америці не спромогли ся ще дотепер познакомити президента з українською справою хочби на стільки, щоби він знав, що се є Україна. А крику між Українцями богато: навіть про рішаючий голос на мировій конференції вигукує дехто на вічах. Але знайти дорогу до сього не хоче ніхто. Пригадати про справу покликаним до сього людям не можна, бо сейчас сї покликані люди уважати-муть се за замах на їх нетикальність і кождого, хто посьміє їм таке пригадувати, назвуть зрадником. Цікаві часи настають... Але мимо сього ми відважуємось пригадати кому слід про українську справу. Досить мовчанки, бо дальша мовчанка буде злочином.

Правда, їздила українська депутація до Вашінґтону, але не до президента, а до соціялістичного посла Меєра Лондона. В депутації брали участь такі „Українці" як: Сімон Поллок і Джордж Рафалович.

Протиавстрійська, а зглядно русофільська політика „Народної Волі" іде в парі з воєнними операціями на сході. Вона стає сильнійшою, коли побіджають Москалї, а слабне, коли побіджають війска німецько-австрійські.

Прибувший тут німецький підводний корабель „Дайтшлянд" спричинив Анґлійцям великий клопіт. Вони більше журять ся тим, в який спосіб він відїде зі Злучених Держав, ніж сам командант німецького корабля.

Ще перед тижнем доносили з Букарешту бездротним телеґрафом, що російські патрулї перейшли через Карпати на Угорщину. Цікаве воно, чому про се не знає нічого російський ґенеральний штаб, який сї патрулї на Угорщину висилав.

В Лондоні була велика радість, коли союзні війска у Франції здобули пять французьких місцевостий. Однак в Парижи не тішили ся сею побідою. Французи обчислили, що поверх 2.660 французьких міст і сїл находить ся в руках Німців. Вони знають, що колиб їм дальше так „легко" приходило ся здобувати свої села, то по відобранню цілої французької території не остав би при житю ніодин французький жовнїр.

Жалуєть ся п. Гундяк в „Народній Волї" на нас, що ми помістили його вірш „На спомин Іванови Франкови". Ми думаємо, що твір українського поета є власностию цілого народа, без огляду на се, чи він друкований в „русофільській" чи в „австрофільській" українській ґазеті. Однак на вираже бажане п. Гундяка не будемо на будуче містити його творів, але поміщеного вже не дасть ся счеркнути.

ГОЛОС ДОКОРУ З ХОЛМА.

Ґрупа колишних греко-католиків Українців з Холмщини, яка перейшла на римсько-католицький обряд, виписала на адресу оо. Василіян лист, оцоміщений в ґазеті „Голос холмської землї", що виходила тайно довший час перед війною, а тепер виходить явно в польській мові. Лист, писаний якимсь спольщеним вже Холмщаком, не щадить докорів оо. Василіянам і галицьким Українцям загалом за те, що в тяжких часах не подано Холмщакам ніякої помочи. Містимо сей лист у виїмках. Ось він:

„Ми, колишні греко-католики уніяти, нині римо-католики латинського обряду, замешкалі в холмській земли, довідуємо ся з ґазет, що Ви, Всч. оо, Василіяни, пригадали собі нас і в журбі про спасенє наших душ писали до Сьвятійшого Отця, щоби він позволив переписати нас на грецько-уніятський обряд і віддати під Вашу опіку.

„Дякуємо Вам за Вашу память тепер, однак рівночасно заявляємо, що нині одно і друге для нас злишне.

„Був час, коли нам дуже залежало на Вашій опіці, однак тоді численні зрадники зносеред уніятських галицьких сьвященників кинули нас в пащу московського православя, а Ви, Отці законні, хоч самі на собі відчули тягар московської руки, хоч Ви були обовязані прийти нам в поміч, вицерли ся нас і полишили нашій власній долї".

В тім тоні йдуть дальші нарікання на оо. Василіян і на тих сьвітських сьвященників греко-католиків, що з Галичини пійшли до Холма помагати російському урядови нищити грецько-католицьку релїґію. Дальше читаємо:

„Ми не хотїли покидати нашої сьвятої унії, не хотїли зістати Москалями і не могли лишити наших чесних сьвященників, а кинути ся в обійми новим парохам-Юдам... і тому почали нас Москалї переконувати про висшість православя над унією козацькими нагайками, що спинали ся на наші плечі; насильствами, яких допускали ся салдати на наших жінках і дочках; рабунком нашого маєтку, вкінци карабіновими кулями і баґнетами, затопленими в наших грудях.

„Сотки мущин і женщин в ріжний спосіб втратили житє за уніятську віру, тисячі помандрували на вигнанє в глубину Росії, або заповнили російські вязниці.

„74 наших сьвящеників, разом з їх родинами, без даху над головою і без кусника хлїба, під слабшим або сильнійшим надзором поліції лишено в Королївстві (польськім); 66 пійшло скитати ся по Галичині. Від тоді наша доля була подібна до долї перших християн. Наші церкви нам забрано і перемінено на православні; ми не мали де хрестити дїтий, не мали перед ким сповідати ся і заключати супруж; ми вмирали без останної релїґійної потіхи, а тїла небіщиків ми хоронили ночами на полях, в непосьвячених місцях.

„Серед сього гнету зі сторони російського уряду ми звертали очи в сторону Галичини, до Вас, Всч. Отці законні і сьвітські, однак поміч від Вас не надходила. Противно, відтам приходили зрадники, які помагали російському урядови нищити нас... Що-ж дивного отже, що ми з конечности шукали иншої опіки й потіхи і знайшли її межи латинським духовенством...

„Ми не пійдемо до Вас, але зістанемо з тими, котрі разом з нами і за нас були переслїдувані, бо ми вже душею і серцем є Поляками-католиками латинського обряду.

„Але у Вас, в Галичинї, ширить ся православє; Ваших еміґрантів до Америки російські попи ловлять тисячами; — ними заопікуйте ся, а на наше навертанє не витрачуйте сил, тимбільше, що богато їх не маєте, бо много з Вас підчас побуту Москалів у Галичинї опустило народні ряди і перейшло на службу Москалям".

Ми подали тут важнїйші виїмки з листа одної ґрупи холмських спольщених Українців. Нема сумнїву, що Поляки, — які усїми силами працюють тепер в Холмщинї, щоби придержати при собі тих Українців греко-католиків, котрі за час російського панованя з конечности перейшли на римсько-католицький обряд, і зробити з них Поляків, як се робили Поляки з римо-католиками в Галичинї, — знайшли собі ґрупу людий, які виписали отсей лист на адресу оо. Василіян і грецько-католицького духовенства в Галичинї. Нема однак де правди дїти, що холмських Українців нищили українські ренеґати з Галичини, наймаючись на службу царського уряду. І за занедбанє сеї справи мусить слушно впасти вина на загал українського духовенства, яке сю справу колись занедбало. Тепер, при лїпших услівях, треба буде вложити дуже богато праці, щоби позискати спольщених Українців назад для української народности.

Але мимоволї приходить нам на гадку инша справа: В Америці царський уряд кинув також цїлу силу для аґітації між Українцями з Галичини і Угорщини, щоби перетягнути їх на російське православє і раз на все зробити з них Москалів. На щастє, російський уряд не може уживати тут нагайок. До аґітації уживає царський уряд галицько- й угорсько-українських ренеґатів. Се дїєть ся на наших очах. Зі сторони Українців в Америці не ведеть ся майже ніяка оборонна акція проти сього. Ми не думаємо тут звертати увагу духовенства на сю справу, о скільки розходить ся о чисто-релїґійну сторону, хоч нема де правди дїти: українське духовенство провадить дуже слабу протиаґітацію.

Але нас обходить національний бік справи. Російські Українцї, які приїхали до Америки, починають орґанізувати ся, бороти ся з царським урядом, але, на жаль, стрічають ся з великими перепонами зі сторони таки галицько-українських ренеґатів. І знова йдуть нарікання з їх сторони на Українців з Галичини, що вони виховують ренеґатів-кацапів. Чи не час булоб, аби вся українська суспільність взяла ся до викоріненя сього лиха, щоби вже в найблизшій будучности ми не мусїли взяти на себе вину, що ми є виновниками пропаґанди русофільства між нашим народом. Отсей лист Холмщаків нехай буде поважною пересторогою для нас. До праці, поки час!

В справі фонду ім. Івана Франка.

Пригадуємо українській суспільности в Америці на Фонд ім. Івана Франка. Як уже було сказане, сей фонд має бути відданий по війні до розпорядимости Наукового товариства ім. Шевченка у Львові і Українського Наукового товариства в Києві, коли би Україна була дальше поділена між дві держави; в противнім разї лише Українському Науковому товариству в Києві. Пригадуємо, що се не є стипендійний фонд, але фонд, призначений на підмоги українським письменникам, поетам, літератам, артистам і громадянським діячам.

Донедавна був принятий між нашою суспільностию звичай закладати стипендій. Складав звичайно якийсь добродій більшу суму гроша яко заліжний фонд і щойно з процентів від сього фонду виплачувано підмоги. Слаба сторона стипендійних фондів є ся, що капітал лежить мертвий, а доходи з нього є дуже малі і тому підмоги стипендійні є дуже малі. Коли би стипендійні фонди виносили міліони, тоді і підмоги могли би бути більші. Але наша суспільність є бідна і не може зложити міліонів.

Тому треба инакше зарадити нужді великих людий. Треба утворити біжучий фонд, призначений на підмогу умовних народних робітників, щоби вони не мусїли жити в нуждї. Повторяємо: се нечесть для народу, коли великі народні сьвітачі мусять простягати руку до цїлої суспільности. На те повинні бути готові фонди, щоби забезпечити безжурне житє громадянським діячам. Лише тоді вони зможуть віддати ся творчій працї, коли не будуть мусїли журити ся найзвичайнїйшими житєвими потребами.

Можна надїяти ся, що Українцї в Америцї зложать щедрі жертви на Фонд імени Івана Франка. Замісць камяних та крицевих памятників збудуймо Покійному живий памятник, даймо удержанє і житє иншим великим Українцям, котрі будуть займати ся подібною працею, якою займав ся Іван Франко. Жертви належить надсилати під адресою:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.
на Фонд ім. Івана Франка.

Спосіб збиранє жертв є ріжний і в Америцї випробуваний.

Сю справу треба злучити зі сьвятованєм памяти Івана Франка. Чистий дохід з концертів чи академій в честь Франка повинен рішучо бути призначений на сей фонд. Тоді ніхто не відчує тягару і фонд автоматично збільшить ся.

ЗАГАЛЬНО-АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ.

Президент американської Федерації Праці, Самуїл Ґомперс, видав зазив до робітників усїх країв нового сьвіта в справі утворення пан-американської Федерації Праці.

В своїй відозві „до робітників всїх американських країв" вказує Ґомперс на небезпеку, яка грозить американським і мексиканським робітникам через недавнє заостренє дипльоматичних відносин межи Злученими Державами і Мексиком. Саме підчас великого напруженя прибуло двох робітничих провідників з Мексика, які привезли зі собою відозву до американських робітників, аби вони домагали ся справедливого і мирного полагодженя спору межи Злученими Державами і Мексиком. Рівночасно, на запрошенє Федерації Праці, приїхало до Вашінґтону трох представників мексиканських робітничих юній. Вони переконали провідників Федерації, що мексиканська революція має на цїли привернути політичні свободи в Мексику. На підставі тих інформацій американська Федерація Праці звернула ся до президента Вілсона з просьбою, щоби він признав конституційне правительство в Мексику.

На конференції представників мексиканського робітничого руху і Федерації Праці принято резолюцію, що пожадана була би тіснійша звязь межи робітничими орґанізаціями американських країв і заложенє загально-американської Федерації Праці. Конечність такої орґанізації підношено на ріжних засїданях Федерації. Бажанє такої орґанізації виявило ся ще більше, коли обговорювано справу торговельних зносин всїх американських держав на основі недавно заснованої загально-американської політичної Ліґи. Така Федерація Праці на цїлу Америку буде мати вплив на мирні зносини між поодинокими американськими краями, а рівночасно може боронити людських прав та інтересів мешканців.

Зазив кінчить ся повідомленєм, що представники держави Юкатан, начальник департаменту праці, Карльос Ляв'єра, і редактор ґазети „Голос революції", Балтазар Пейджес, переїдуть полудневу і центральну Америку в цїли зорґанізованя загально-американської Федерації Праці.

В звязи з тими плянами виявило ся, що Самуїл Ґомперс, сейчас по висланю ультимату з Вашінґтону до Мексика, вислав від себе телеґраму до Каранци з просьбою, щоби він старав ся удержати мир і щоби випустив американських жовнірів, полонених в битві коло Карізаль.

ПО СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

(Голоси преси).

Московська ґазета „Русское Слово", що виходить в Ню Йорку, пише в 1264 числї:

„У Львові помер визначний мистець українського слова, І. Франко. Яко поет він займає безперечно перше місце в українській поезії по Шевченковім періоді. Яко белетрист стоїть в перших рядах реалїстичної школи, яка не склонювала ся до крайности натуралїзму. А рівночасно з тим він вписав своє імя в історію української культури яко критик та історик літератури, учений і політик, редактор і протягом богато літ провідник найлїпших українських журналів".

Опісля йде житєпис Франка, коротка критика його творів і особисті спомини непідписаного автора статї з житя поета.

Українська часопись „Нове Житє", що виходить в Олифантї, пише в 28. числї:

Часи епохальних суспільних переворотів, хвилї найстрашнїйшої кровавої метушнї, часи найкрасших надій для поневолених націй...

Серед тих важких хвиль заснув на віки великий Муж, що Його імя по віки буде звязане з історією української нації і її прямовань до лїпшої будучности.

Помер Іван Франко.

Навіть страшні воєнні кличі, що пірвали за собою цїлу „культурну" Европу до братовбийчої боротьби, не потрясли так дрігнобліюючо українською душею, як вістка про смерть найбільшого нашого **Письменника і Громадянина!**

Богато визначних мужів скосила люта смерть серед теперішних епохальних хвиль, та нї одна смерть не стиснула невгомонним болем так багато сердець, як смерть неструдженого **Робітника**; нї одна смерть не заставила цїлого нашого народу до такої тяжкої жалоби, як тепер, на вістку про смерть найбільшого нашого **Поета**.

Дивне диво! Неначе наперекір нашим національним надіям мачуха-доля зриває листочок по листочку з дерева народу, що і так не дуже в сї листочки богатий... Нїколи ще наш нарід не стратив в короткім часї так багато визначних людий, як в двох лїтах війни.

Так, неначе сей високоідейний **Чоловік**, що в житю не знукав нїколи почестий, слави, ні матеріяльних зисків за свою невсипущу роботу в хосен нації нуждарів і поневолених, — попращав ся з тим сьвітом у таку хвилю, щоби і по смерти не дати своїм землякам нагоди до великих маніфестацій при похоронних обрядах.

Гук гармат і тріскіт руйнованих людських осель буде супроводжати до темної могили Сього, що цїлий свій вік боров ся проти воєнного братовбийства, мілїтаризму; що після своїх сил намагав ся перетворити суспільний лад

„Не зброєю, не силою
Огню, зелїза і війни,
А правдою і працею
Й наукою"...

Під гордовиті прикази воєнних автократів, що маси робучого люду слали й шлють на Заріз, що вчинили земський рай почвою пекольного страшлища, понесуть до могили мозолами вкриті руки свого **Ідеаліста** з живим, революційним духом, що його

„Нї пекольні тортури,
Нї тюремні чорні мури,
Анї війска муштровані,
Нї шпіонське ремесло
У могилу не звело"...

Тоді, коли мерево занепаду людського чувства і зруйноване найперших основ братної любови грозить вселенній; тоді, коли такі понятя, як „справедливість", „добро", „мир", „доля" і т. д. набирають у сьвітї якогось диковикривленого вигляду, — тоді зложать в могилї тлїнні останки Сього, що у своїм злиденнім житю станув у ряд з робітниками-каменярами, які

„... всї вірали, що своїми руками
Розіб'ємо скалу, розбробимо граніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердиня змурують гостинець — і за нами
Прийде нове житє, добро нове у хвіт"...

У тих часах занепаду ідейних поривів, а вивершеня самолюбних пристрастий, де добром і щастєм особистим мірять ся добро і щастє ближних і загалом цїлого народу, — безмежно сумно, що прибивають віко домовини над Тим, що до ідеалу рвав ся все з молодечою вервою і одушевленєм:

„Я би в бур'ян впадав і мав панцир добрий
І над всїх був сильний і над всїх хоробрий,
Я би з перемоги ворога під ноги,
Що мені до тебе не дають дороги!
Я-б добрев до тебе через мурй й стіни,
Я побив би смоки, розметав руїни,
Я-б здобув всї скарби, що їх криє море"...

І ся погоня за ідеалом покінчила ся у могилї...

Смерть Франка — се страта найболючійша від смерти Шевченка. Як нашого українського ідеалїзму на основі вселюдських ідей годі подумати без Шевченка, так розвитку наших літературних і наукових зусиль не можна й подумати без Франка...

До нестями вірна любов для України, високо в гору піднесений прапор вселюдських ідеалів, самопожертвованє, муравлина трудолюбивість, невибагливість житєва, глубока віра у побіду правди над сучасною темрявою й неправдою, — отсе найважнїйші характеристичні черти сього великого Мужа, що, як сам сказав про себе на похороні свого духового учителя, пок. Драгоманова, був тільки тим простим буденним робітником, що пече разовий, але здоровий хлїб.

А колиб ми нинї хотїли сказати щось про Франка таки Його власними словами, то мусїлиб сказати хиба таке:

Се
„Блаженний муж, що йшов на суд неправих
І там за правду голос свій підносив,
Що безтрепетно в сонмищах дикавих
Заціпці сумніви їх термосив".

Се
„Блаженний муж, що в хвилї занепаду,
Коли загуркла й найчутнїйша совість,
Хоч диким криком збуджував громаду
І правду й щирість укривав, як новість".

Се
„Блаженний муж, що серед гвалту й гуку
Стоїть, як дуб посеред гру і грому;
На згоді з щідностю не простягає руку,
Волить зломатись, ніж поклонитись злому".

Се
„Блаженний муж, кого за те ганять,
Клянуть і гонять і побють камінєм:
Вони-ж самі трикрой його приготовляють,
Самі своїм осудять ся сумлінєм"...

(Поминальні богослужения).

Скрентон, Па., 9. липня 1916. — Всч. о. Лев Левицький, декан і парох при церкві св. Володимира, відправив підчас Служби Божої панахиду за погибших на війні Січових Стрільців і за помершого письменника Івана Франка, причім парохіяни зложили на тацу добровільні жертви на Фонд Січ. Стрільців в квоті двайцять і кілька долярів.

Панахиду за Івана Франка відправив 9. липня Всч. о. В. Лотович в церкві св. Духа в Бруклині, при чім зібрано на фонд ім. Франка 7 долярів.

ФІНЛЯНДІЯ
І ЇЇ СТАНОВИЩЕ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

Хоч Фінляндія входить в склад великої російської держави, то помимо того її становище у теперішній війні є зовсім відмінне від становища инших російських провінцій.

Коли російське правительство уважало за конечне трактувати Фінляндію нічас війни инакше ніж прочі народи і провінції в Росії, то се стало ся не случайно і не без причини. Страх перед вибухом революції у Фінляндії, страх, що Фінляндії можуть допомогти Німцям висадити свої війска на берегах Фінляндії, аби від півночи вдарити на Петроград, столицю Росії — все те були причини, що політика російського правительства супроти Фінляндії була зовсім відмінна і виїмкова. Фінляндія займає виїмкове становище не лише супроти Росії, але також супроти Німеччини, яка ставить її майже на рівні з нейтральною державою, зовсім не уважаючи Фінляндію за складову часть російської держави.

* * *

Воєнний кореспондент американських часописий, Р. Лонґ, який перебуває стало в Гельзінґфорс, столиці Фінляндії, подає короткий опис про теперішне положенє Фінляндії і її становище супроти воюючих держав.

Фінляндія є великою загадкою війни. Фінляндія — се одинока провінція російської держави, яка не вислала жовнірів на поле битви. З другої знова сторони Німеччина уважає Фінляндію за нейтральну державу. Про се сьвідчить отся подія: В місті Дрезден (в Німеччині) арештовано одного фінляндського купця, іменем Бостром, уважаючи його за Москаля і підозріваючи його о шпигунство в користь Росії. Коли однак німецькі власти переконали ся, що він є Фінляндцем, пустили його зовсім на волю.

Гельзінґфорс є осередком сильної пропаґанди в користь Німеччини. Аґітацію ведуть по части самі Фінляндці, які не є задоволені з російського правительства, а по части німецькі політичні аґенти. Фінляндська політична партія „Сведомая", яка є ще більше протиросійска ніж друга партія „Фенноман", зовсім не криєть ся зі симпатією для Німців. Щоденну розмову ведеть ся на тему, „що станеть ся, коли прийдуть Німці?"

В Гельзінґфорсі панує спокій від початку війни. Одинокі зміни, які там зайшли від часу вибуху війни, полягають у тім, що поставлено подвійну військову сторожу на замку, в якім мешкає ґенерал-ґубернатор Фінляндії, та заказано поїздки на острови Свеаборґ, на яких находять ся воєнні укріпленя.

Росія, здаєть ся, не боїть ся вибуху революції у Фінляндії. Славний 22-гий корпус російського війска, який в часі мира стояв залогою по містах Фінляндії, відійшов ще на початку війни на поле битви до Східних Прус, де під Танненбергом зістав знищений. Нові російські війска до Фінляндії не прибули. Ґенерал-ґубернатор, російські урядники і умірковані Фінляндці є переконані, що нема жадної небезпеки та що Фінляндці на случай приходу Німців стояли би осторонь.

Пронімецька і протиросійска аґітація у Фінляндії є дуже сильна. Вона приходить будьто впрост з Німеччини, будьто посередно через Швецію. Провід у протиросійській аґітації веде шведська консервативна партія. На сю тему шведські часописи містять богато артикулів. В них говорить ся часто про висадженє німецьких війск на північнім побережу Фінського заливу, про занятє і освободженє Фінляндії зпід російського ярма, про похід на Петроград і т. п. Дальше говорить ся в артикулах, що Росія доперва тоді буде побита, коли Фінляндія зістане від неї відлучена. До Фінляндії перепачковують через шведську границю велике число брошур, в яких заохочують ся Фінляндців до оружного повстаня проти Росії.

У фінляндських пристанях перебуває величезне число німецьких військових шпигунів. Їх задачею є пізнати докладно побереже, острови, острівці і скали, яких є тут величезне число. Часто доходять вісти про зловленє і страченє німецьких шпигунів.

Німецькі аґенти старають ся звичайно навязати зносини з бувшими професорами і сенаторами, про яких знають, що є ворожо успособлені проти Росії. Один німецький аґент навязав близші зносини з одним із провідників фінляндських націоналістів. Німецький аґент заявив йому, що Німеччина висадить війска у Фінляндії, але тільки під тим услівєм, коли він приобіцяє, що найменьше 20.000 Фінляндців зробить революцію. Притім заявив, що Німеччині не розходить ся о поставленє фінляндського правильного війска, але о 20.000 добрих Фінляндців, розкинених по цілій Фінляндії, які на даний приказ поперетинали би телеґрафи і телефони та перервали зелізничу комунікацію. В сей спосіб занятє Фінляндії наступило би без великого труду, бо знова з другої сторони німецька фльота не допустила би транспортів російських війск морем.

Велике російське князівство Фінляндія становить північно-західну часть російської держави. Її поверхня числить около 135.000 кваратових миль. Фінляндія є заселена головно Фінами, в меньшій части Шведами; крім того меншкає тут незначне число Москалів і Німців.

Історія Фінляндії сягає до часів 12-го століття. Політичну і культурну сьвідомість завдячує Фінляндія головно Швеції, до якої вона в цілости належала до 1721 р.

Швеції завдячує Фінляндія дві головні підставі поступу: свободу і законні порядки. Від 1335 року Фінляндія не знала ні неволі ні панщини.

В 1721 р. часть Фінляндії (округ Віборґ) припав Росії на підставі договору зі Швецією. Прочу часть Фінляндії заняла Росія в 1809 р. по виграній війни зі Швецією. Тогішний цар Александер І. признав Фінляндії всі права, вольности і віру, які вона мала, будучи під Швецією. Попри повну толеранцію инших віроісповідань, віра Лютра була у Фінляндії пануючою. Справами Фінляндії завідував народний сойм, зложений з чотирох курій: шляхти, духовенства, міст і селян. Соймові засіданя скликував російський цар, який мав титул великого князя Фінляндії. Адміністрація краю спочивала в руках сенату, на чолі котрого стояв ґенерал-ґубернатор. Всі урядники й офіцири були Фінляндці.

Автономія Фінляндії не подобала ся наслідникам Александра І. В 1898 р., а відтак в 1901 р. теперішний цар Николай II. видав укази, які мали на цілі відобрати Фінляндії загарантовані права і зрівняти її з прочими губерніями Росії. В 1904 р. прийшло до заворушеня, через котрого убито російського ґенерал-ґубернатора. Війна Росії з Японією (в 1905 р.) була причиною, що цар хвилево завісив свої укази, які був передтім видав. До нових заворушень прийшло відтак в 1909 році, коли цар видав новий указ, на підставі котрого часть прав фінляндського сойму мала перейти на російську державну думу. Розходило се тут передусім о справи військові і фінансові. Фінляндський сойм заняв становище проти царського указу. За те сойм розвязано. Боротьба Фінляндців за свої утрачені права продовжувала ся аж до часів вибуху теперішної війни.

ДЛЯ ЗРУЙНОВАНОЇ ПОЛЬЩІ.

Вашінґтон, 12. липня. — Нині явила ся перед президентом Вілсоном депутація польських орґанізацій з Америки в справі помочи для голодуючої Польщі. Президент заявив, що він особисто буде старати ся прийти в поміч голодуючому населеню. Президент — як кажуть — має видати поклик до володарів інтересованих держав, щоби вони дозволили на доставу живности до Польщі. Державний департамент видав уже відповідний зазив до европейских правительств.

Президент схарактеризував відносини в Польщі яко „траґічні" і заявив, що переговори в справі довозу живности натрафили на „камінний мур".

„Се є справа, — сказав президент до делеґації — яка все займає мій ум; я се можу сказати без пересади; державний департамент не посьвятив нікій справі більше часу і завзятої праці, як саме справі помочи для Польщі. Я знаю страшні відносини і траґічний стан, який там запанував і кождому красть ся серце, хто лише знає, що там діять ся. Однак можу вас упевнити, що кождий натиск, який лише може буде зробити в тій справі, буде зроблений, щоби сю справу полагодити. Я, а таксамо і мої помічники, бажаємо помогти Польщі і тому навіть не потрібно було сюди приїздити. Я хочу тим сказати, що я не забув на Польщу і не міг навіть забути, однак мимо сього ваші відвідини мають значінє і є пожадані; я можу вас упевнити, що і на дальше буду робити все, що лише можливе".

Комітет представив президентови, що все, що є в сій справі потрібне, відносить ся до сього, щоби Анґлія дала дозвіл на переїзд кораблів з живностию, а Німеччина щоби дала Злученим Державам запевненє, що вона не ужиє засобів живности на воєнні цїли.

Комітет супроводив сенатор Гічкок, а бесідник комітету, Ян Смульскі з Шікаґо, сказав президентови, що „на населенє Польщі видано добре обдуманий вирок смерти". В делеґації брав також участь Н. Піотровскі з Шікаґо, який їздив до Европи на припоручене президента Вілсона, щоби оглянути нужду в Польщі.

З КАНАДИ.

„Рідна школа" у Вінніпеґу.

На масовім вічу в Ґренд Опера Гавз у Вінніпеґу (провінция Манітоба, Канада), в неділю 25. червня, обговорено справу отворення шкіл підчас вакацій для українських дітий, для підученя їх української мови і пісні, та порішено, щоби сейчас взятись до переведеня тої справи в діло. На вічу вибрано екзекутивний комітет, складаючий ся з 12 членів, якому припоручено зараз взятись до справи і перевести її в діло. До комітету увійшли: о. М. Оленчук, Я. Небилович, Т. Боднар, Т. Стефаник, Ник. Фещин, П. Турчин, П. Гаврисишин, О. Боянівський, П. Вус, Т. Фльора, Ос. Задурович і Ор. Жеребко.

Комітет відбув перше своє засіданє в понеділок 26. червня в канцелярії п. Вуса, члена комітету, і там порішено, як взятись до діла. При уконституованю комітету названо його комітетом „Рідної Школи" для Вінніпеґу, та вибрано зпоміж членів заряд, до якого увійшли: яко предсідатель Ор. Жеребко, заст. предс. Т. Стефаник, секретар О. Боянівський, заст. секр. Т. Фльора, касієр П. Гаврисишин.

Дальше вибрано депутацію північного Вінніпеґу, яка має зайти до трестісів, а потім до шкільної міської ради, щоб дістати позволенє уживати міських шкільних будинків на час вакацій. Домагати ся будуть таких шкіл: 1) на улици Юклід — школа Норквей, 2) на улици МкҐреґор — школа Стреткона, 3) на улици Селкірк — школа Кінґ Едвард і 4) на улици МкФілипс — школа МкФілипс.

Рішено перевести спис дітий, які учащали би до школи. Рішено також збирати фонди такими дорогами:

1) 3 місячної оплати від дітий.
2) 3 членства „Рідної Школи", до якої може належати кождий Українець чи Українка, за оплатою 25 цнт. на рік.
3) Видати листи і збирати добровільні жертви.
4) 3 добровільних складок на вічах, зборах, забавах і т. д.
5) Роздати пушки по наших склепах, офісах і приватних хатах.
6) Звернути ся до всіх істнуючих вже, українських товариств і орґанізацій з просьбою бодай о маленьку матеріяльну поміч для новозаснованого товариства „Рідна Школа".

Комітет порішив видати членську посьвідку і виписати членів. Записатись має буде в кождого з комітетових, та в инших осіб, яких комітет припоручить.

На засіданю комітету запала також ухвала, що зібрані фонди будуть уживі виключно лише на потреби українських шкіл для наших дітий у Вінніпеґу.

В справі інтернованих Українців.

Радо ділимо ся доброю новиною з читачами про заходи в справі наших інтернованих земляків в Брендоні і деінде. За порозумінєм і після уповноваженя всіх чільних українських орґанізацій і інституцій вислано депутацію зложену з пп. Ів. Петрушевича, Т. Д. Ферлея, д-ра І. К. Паздрія і Т. Стефаника до міністра Роберта Роджерса, який недавно гостив у Вінніпеґу. Депутація вручила йому довгий меморіял в справі наших інтернованих земляків з поясненями причин, через які інтернувано богато невинних наших людий, і з домаганєм, щоби міністер вставив ся за ними перед властями.

Міністер Роджерс приняв депутацію прихильно і прирік від себе зробити заходи, щоби помогти невинним людям.

Віримо, що мимо всяких махінацій ріжних людців, справа таки пійде вперед, власти довідають ся і переконають ся, що ми нінкі вороги, а мирні люди. Не поможуть клевети і доноси.

Як ся справа пійде, донесемо пізнійше. — („Український Голос").

Іван Франко.

ВАЖКЕ ЯРМО.

Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
Не легкий твій тягар!
Мов під хрестом отсе під ним я упадаю,
З батьківскої руки твоєї допиваю
Затроєний пугар.

Благословляю тебе! Чи ждать тобі ще треба
Поваги і блиску від будучнини,
Чи ні, — одного лиш тобі благаю з неба:
Щоб з горя й голоду не бігли геть від тебе
Твої найлїпші сини.

Щоб сїячів твоїх їх власне поколїнє
На глум не брало і на сьміх;
Щоб монументом їх не було те камінє,
Яким в відплату за плодовите насїнє
Ще при житю обкидувано їх.

ДОДАТКОВИЙ ЗВІТ
З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ КОМІТЕТУ ОБОРОНИ МИР. СТЧИНСЬКОГО.

ПРИХОДИ:

Скрентон, Па. Юрій Краківський зі збірки скрентонського місцевого комітету	$198.40
Джерзи Сіти, Н. Дж. Чеп тов. Р. Молод. Клюбу Поступового, кіл. 70 У. Н. Союза в Джерзи Сіти, жертвували, де подаючи свого імени	5.00
Пітсбурґ, Па. М. Лежайський і Н. Сапшин по 50 цнт. — Разом	1.00
З дрібних складок	4.86
Остаток готівки з 15-го лютого 1916 р.	518.24
Разом	$727.50

РОЗХОДИ:

За оголошенє про книжку „Україн'є Клейм ту Фрідом" в анґлійській часописи „Ню Йорк Таймс"	$ 21.50
Виплачено д. М. Січинському	506.00
Виплачено д. М. Січинському на видане брошури	200.00
Разом	$727.50

ЗІСТАВЛЕНЕ:

Приходи	$727.50
Розходи	727.50

А. САВКА.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ВІСТИ.

Посьвячене основ під новий монастир оо. Василіян у Прудентополи відбуло ся 17. мая при участи префекта міста п. Єремії дос Сантос, муніципального судії д-ра Арруди і полковника Івана Леха, шкільної дітвори і малого гуртка місцевих Українців. Посьвяченя довершив Впр. о. Ігумен при участи оо. Климентія і Рафаїла. Новий монастир буде стояти на однім з найкрасших місць у Прудентополи. По відчитаню пропамятного письма усі присутні підписали акт і враз з монетами сьогочасними у замкненій щільно скляній посудині вмуровано в углі основ. Многолїтствіє в честь папи римського, паранського епископа, президента републики бразилійської і гостий — закінчилось торжество.

Заморожене мясо починають вивозити до Европи з Мінас Жерайс. З початком мая вже було приготованих у цілій провінції на сю ціль 250.000 волів. Мясо заморожене має вид знаменитий і **удержуєть ся добре, особливо з товстих** волів раси Жебу і Местісів. Щоб його удержати в добрім стані, мусить бути стало у пивницях від 10 до 17 степенів морозу. — („Праця").

ІМІҐРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ ЗА 11 МІСЯЦЇВ.

Звіт іміґраційних властий у Вашінґтоні, оголошений в маю 1916 р., вказує, що протягом одинайцятьох останних місяців прибуло до Злучених Держав 268.062 іміґрантів; з того є 164.383 мущин і 103.679 женщин. В тімсамім часі приїхало до Злучених Держав 61.390 не-іміґрантів і 111.852 американських горожан. Не впущено до Америки 17.237 людий. Отже протягом згаданих 11 місяців прибуло загалом із заграниці 458.541 осіб.

Протягом тогосамого часу виїхало зі Злучених Держав 123.404 еміґрантів, 102.291 не-еміґрантів і 100.720 американських горожан — разом виїхало 326.415 осіб.

З Німеччини приїхало в тім часі 2.708 іміґрантів, а загалом Німців з ріжних країв приїхало 10.714. З Австрії прибуло 2.865 осіб, з Угорщини 1.966, з Італії 28.326, з Греції 22.943, зі Швайцарії 567, з Великої Британії 23.000. Разом ціла іміґрація з Европи виносила 197.919 осіб.

На 268.000 іміґрантів прибуло до пристани в Ню Йорку 125.500, до Бостону 9.945, до Філядельфії 199, до Балтімор 115 осіб.

З Еліс Айленд відіслано назад 1.983 іміґрантів. На канадійській границі задержано 9.428 осіб, що хотіли дістати ся до Злучених Держав.

Стейт Ню Йорк дістав майже половину всіх іміґрантів.

В червни прибуло розмірно богато осіб до пристани в Ню Йорку. 38 кораблями прибуло 17.272 осіб; найбільшу часть іміґрантів привезли італійські і один грецький корабель. 6 кораблів „Американської лінії" привезло 2.752 людий, один грецький 1.480, два італійські кораблі 2.618, а один італійський 1.775 осіб. Загалом возило іміґрантів 16 корабельних ліній.

З отсих чисел видко, що найбільше іміґрантів возили італійські і грецькі кораблі. Останними часами сї кораблі мало привозять чужинців; натомісць голландські і шведські кораблі достарчають більше число пасажирів.

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.

Будова Народного Дому.

Як відомо всім Українцям, справа про власну хату і свою рідну школу не пішла на вічний відпочинок тут в Америці. Майже в кожнім малім місточку, де живуть наші Українці більшим числом, справа про свою хату, себто „Український Народний Дім", чимраз більше набирає ваги на всяких мітінґах і зборах. Такесамо діять ся і між нашими Українцями в Байон. Тутешні Українці числять зараз 400 фамілий, не враховуючи самотних людий.

Українські діточки байонських родичів, се є наших галицьких витинців, котрих батьки зганяли до Злучених Держав шукати лучшої долі, дорівнюють числом дорослому населеню. Їх вік сягає від 1 до 18 років. Їх родичі тішать ся ними, але й сумують перед то тої причини, що се молоде поколінє говорить уличною мовою, а притім ще калічить то по американськи то по українськи.

Неодин із Пов. Читачів подумає собі: „Та як діти можуть калічити американською мовою, коли вони тут до школи ходять?" Воно ніби правда, але як приглянемо ся українським діточкам в Америці і їх образованю, то пожаль ся Боже!.. Дитина знає лише каменем кинути або і кому очи попідбивати на уличних забавах. По 18 літах американського образованя наші діти цураються своїх родичів. Їм уже байдуже, що їх батько, 60-літний старець, мусить тинятя ся по великих фабричних закутках, щоби хіт себе і свою жену, а їх матір, на старість утримати. І чия-ж тут вина, як не їх власних родичів?...

Наші байонські Українці зрозуміли сю велику вагу і потребу більшої просьвіти, як не для себе, то бодай для своїх діточок. Вони зійшли ся на збори, скликані „Укр. Поступовим Клюбом" і иншими сьвідомішими одиницями, і на тих зборах ухвалили вибудувати в Байон, Н. Дж., Український Народний Дім, в котрім має містити ся своя рідна школа, в українській і американській мові. Не легка се річ довершити задумане діло. Треба богато праці і великої боротьби з темнотою. Нам треба показати всьому українському загалови, що байонські Українці до сего часу не спали і на будуче візьмуть участь в праці на народній ниві.

Під пору в Байоні знаходять ся два з гарним числом членів братства: одно належить до Укр. Нар. Союза, а друге до Р. Н. Союза. Є й політичне товариство „Український Поступовий Клюб". Нарохом місцевої гр.-кат. церкви є о. Г. Жеґа. Се угорський Українець і він бажає, щоб наші галицькі Українці зрозуміли раз на все, що між Українцями з Галичини і з Угорщини нема ріжниці і що ми повинні злучити ся під один прапор нашої неньки України.

Нехай кождий щирий Українець і Українка візьмуть собі до серця слова нашого незабутного генія Шевченка, що „в своїй хаті своя правда і сила і воля". Тож вперед, сини родини, нехай не буде ані одного Українця чи Українки, щоб не офіярували дитя на Народний Дім в Байоні. Проч з тими, котрі говорять, щоб не давати на будову **Українського Народного Дому, бо такі люди, як** не є кацапами, то дерунами свого власного братаробітника. Люди, котрі виступають проти будови Укр. Нар. Дому в Байоні, є проти просьвіти і проти лучшої будучности для свого брата-Українця. Не дивім ся на таких людий, але зрозуміймо, що „дромада по нитці, а бідному сорочка". Коли у Вас є бодай дрібка любови до свого народа, то жертвуйте, що зможете, на будову Українського Народного Дому.

Покищо Укр. Тов. Поступовий Клюб, котрого задачею була будова Укр. Нар. Дому в Байон, віддав на руки касієра центрального Комітету до будови Укр. Нар. Дому в Байон 225 долярів. Поіменний виказ жертводавців представляєть ся так:

Ю. Воробець $29.25, Василь Вошуст $17.00, С. Бойко $9.15, В. Могила $14.00 і Лев Бачинський $13.50. Згадані добродії зложували сї гроші на перкут, що за згодою членів на зборах віддали їх на будову Укр. Н. Дому. Колекторам офіярували: Н. Сенив $12.00; С. Гродський 1. Забінський і Н. Федишин по $10.00; С. Ілявець, Петро Ґаєвський, А. Бирдч, А. Поліовій, В. Гайт, Н. Крамар і М. Шалямей по $5.00; І. Возняк $4.00. — А. Бесарабя зібрки на весілю $3.86. — М. Колиня, І. Сотан, П. Маковій, С. Бойко, Д. Фирмин і Г. Заборський по $2.00. По $1.00 ті: Василь Сталія, Василь Петрунак, Іван Матиаш, Катерина Мартинак, Ігнатій Тріш, Ф. Стецак, М. Стецак, Ілько Гупало, Ів. Лойко, М. Пасєчний, М. Кацаюк, М. Ганкевич, Т. Гринюк, М. Мацишин, Ілько Бурдан, Теод. Чайка, Дмитро Нетровський, Р. Чубай, І. Холевка, Ів. Нікуш, В. Сонсідек, Тарас Самарчук, Гр. Пікуш, Гр. Чипр, Ник. Гаш, Екз. Крамар, Кат. Костів, Із. Сенив, С. Сенив, Ко. М. Бонк, Гр. Ковальський, Із. Кушнір, М. Бойко і Д. Мяко. По 50 цнт.: М. Петрунак, Вас. Маньків, Із. Кушнір, Н. Петрів, Дм. Возняк, Із. Цеха і П. Будрик. По 25 цнт.: Н. Стахів, А. Довгя, Із. Мамкут, Р. Сорока, Із. Лаба, Г. Гринюк, Із. Ліврів, Я. Біляк, М. Пасічний, Г. Гринюк, Із. Ваховчі, Н. Шальвера і Дм. Лаба.

Отже збірки по балях і приходи з балів та вечерків і инші колекти принесли в протягу двох місяців на будову Укр. Нар. Дому 550 долярів. Сума ся ще замала; треба, щоб вона зростала два рази стільки кождого місяця, а се залежить від нас Байонців. Притім не треба відсилати колекторів зі словами: „Дам аж тоді, як баню побачу" — бо нам відомо, що дім з неба не впаде. Ми Українці з Байон замісць тратити гроші по сальонах і на права, ходім ся частійше на збори, скликувані центральним Комітетом, принаймні більше над долею наших діточок, котрі повинні мати свою рідну українську школу, а не польську на 22-гій улици, де „сьостри" учать за „Болеслава Хробрего" або „грабего Потоцкого". Чиж нам не жалко буде, як нам хтось скаже: „Мою рідна, слово рідне, чиж вас забуває, той у грудях не серделько, а лиш камінь має".

Возьмім собі приклад з Тейлорчан, котрих є меньше ніж нас в Байоні, а днесь вони сплавить себе своїм власним домом, школою та штуками театральною.

Ще раз просим, Брати Українці з Байона, подаймо собі руки до згоди і берім ся всі як один до будови Укр. Нар. Дому в Байоні, бо себе і для добре нашого національного сьвятиню, нашим народним прибіжищем на чужині.

За Уряд центрального Комітету до будови Українського Народного Дому у Байон; Н. Дж.: Лев Бачинський, голова; Стефан Войко, скарбник; Іван Возняк, касиєнка.

Всякі жертви просимо складати на руки скарбника, п. Стефана Войка, під ч. 18 West 20th Str., Bayonne, N. J.

Досьвід навчить чоловіка дечого, о скільки він в тім часі не загризеть ся на смерть.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Діточий паралїж поширюєть ся.

Майже кождої години вмирає одна дитина на паралїж в Ню Йорку а 5 дїтий занепадає на пошесть кождої години. До четверга, 13. липня, захоровало всїх дїтий 1.557, а вмерло 311. Власти поробили всї можливі средства осторожности, а на четвер скликали спеціяльну конференцію лїкарів до Ню Йорку, щоби зарадити лихови. Др. Мельцер з Рокефелєрівського інституту радив робити на дїтях щепленя адреналїною, покликуючи ся на се, що він робив досьвіди на малпах. Та заки се средство буде успішне, родичі повинні берегти своїх дїтий перед хоробою удержуванєм як найбільшої чистоти і точним виконуванєм лїкарських приписів, які оголошено у всїх місцях, обнитих небезпечною пошестию.

Спека і буря вбиває людий.

Спека в Ню Йорку доходить до 90 степенів Фаренгайта. В середу згинуло наслїдком спеки 7 людий, а 22 захоровало. Між небіщиками є одна женщина, яка, не могучи видержати великого горяча, кинула ся з другого поверха на дїл і згинула. Инша женщина дістала помішанє ума.

В четвер померло в Ню Йорку від спеки 5 людий, а захоровало 21. Пополудни надтягнула буря з блискавицями і громами, серед якої згинуло 5 людий, вбитих громом. Кромі сього буря наробила богато шкоди. Зелїзниця „Ню Йорк, Ню Гейвен і Гартфорд", яка має електричні проводи аж до Стемфорд, Конн., застановила цїлковито рух, наслїдком ушкодженя електричних дротів. Також зелїзниця на Лонґ Айленд станула. Богато телеґрафічних дротів в околици Ню Йорку зістало перерваних.

Нещасливий випадок з автомобілем.

Скрентон, Па., 10. липня. — Пані Агнешка Картусєвич, жінка сальонїста з Діксон Сіти, виїхала новим автомобілем враз зі своїм 15-лїтним братом Осипом Карженським і з бордінґером Едвардом Ковальчиком на прогульку до Скрентон. На розі улиць Вест Лакавана і семої евені хотїла пані Картусєвич виминути їдучий напроти них автомобіль, а що не вміла добре стоpувати, то Ковальчик був їй за помічника і обоє вхопили ся стерового колеса, стратили рівновагу і автомобіль впхали на хідник, переломив зелїзний пліт і на очах многих видців перекинув ся з 20 стіп високого муру на долину, прикриваючи собою троє пасажирів. Едвард Ковальчик, 30-лїтний мущина, погло на місци, а жінка і хлопець зістали тяжко покалїчені і забрані до стейтового шпиталю.

Клопіт з людоїдами.

Місцевість Матаван, Н. Дж., була через кілька днів виставлена на поважну небезпеку. Є там невеликий потік, до якого ходили купати ся старші й молодші. В середу підчас купели появив ся несподївано людоїд, який живцем зїв десятьлїтного хлопця, а одного старшого чоловіка так поранив, що він помер. Власти зарядили полюванє за людоїдами і дїйсно вбили одного; його довжина виносила 11 стіп, а вага 300 фунтів. В жолудку людоїда знайдено тїло хлопця. Загалом на побережу Ню Йорку і Ню Джерзи увихаєть ся богато людоїдів, наслїдком чого купелевий спорт зазнає поважних перепон.

Вибух у Бруклинї.

В четвер 13. липня наступила в Бруклинї сильна експльозія збірника амоняку в однім склепі різника. Наслїдком вибуху завалив ся 4 поверховий дім при Соммер евеню, при чім згинуло 5 людий, яких придусив запавший ся дім.

Жовнїри топлять ся при ловленю риб.

Фінерс Айленд, Н. Й., 10. липня. — Вчера виправило ся 20 жовнїрів прибережної артилерії ловити рибу. З них повернуло до касарнї лише 18; сейчас заряджено попукуванє за пропавшими двома жовнїрами. Лодки порозїздили ся на всї сторони і знайшли на березї двох на-пів мертвих жовнїрів, яких забрано до шпиталю. Заряджено слїдство, щоби ствердити, в який спосіб вони випали з човна у воду.

Замах на поїзд.

Алтуна, Па., 12. липня. — Около півночи наступила експльозія на шляху пенсильванійської зелїзницї на захід від водної стації Белвуд. Слїдство виказало, що в цїлій околици підложено богато динаміту на зелїзничім торі. Зелїзничі детективи знайшли 86 паличок динаміту, запакованого в пуделках; динаміт підложено в ріжних місцях. Коли відкрито динаміт, здержано всї зелїзничі поїзди, щоби котрий не вилетїв у воздух.

Велика риба небезпечна.

Коло Прінстон, Н. Дж., ловив у каналї рибу 15-лїтний хлопець, Елмер Родвеллер. Несподївано зловив ся на вудку великий нїмецький короп, який втягнув рибалку у воду. Йому на поміч прийшов лодкою його товариш, а незабаром прибув ще сам батько хлопця і витягнули його з води. Після того почала ся погоня за коропом, який почав утїкати з одним кінцем вудки. Зловлено рибу аж тодї, коли вона попала на мілину. Короп має 15 цалїв довжини і важить 42 фунти. Хлопці помістили його в малім акварюм, бо се є найбільша риба зловлена в сїм каналї.

Коли дївчина не знає варити, не дістане сьвідоцтва.

Елїзабет, Н. Дж., 13. липня. — Ректор школи св. Патрика, Карло Макель, оголосив, що нї одна дївчина, яка ходить до сеї школи, не дістане сьвідоцтва, коли не навчить ся варити і ходити коло домашного господарства. Коли дївчина не хоче вчити ся домашного господарства в школї, то має се зробити дома і опісля здати іспит. Инакше не видадуть їй шкільного дипльому.

Щедрі моряки.

Августа Текнер з Ню Йорку подарував — як ми се доносили у попереднім числї — морякам нїмецького підводного корабля „Дайтшлянд", що прибув до Балтімор, 10.000 долярів. Моряки, почувши про сей щедрий дар, добровільно і одноголосно рішили призначити всї ті гроші на нїмецький Червоний Хрест.

15-лїтна дївчина мілїонерокою.

На затопленім Нїмцями кораблї „Люзитанїя" згинув др. Ален Льоней і його жінка Катерина. Вони мали значний маєток, який кілька днів перед виїздом з Америки записали своїй малій донечцї Вірджінії. Коли корабель „Люзитанїя" вибухнув на дно, малу Вірджінію впратувано, а її родичі втопили ся. Саме перед кількома днями скінчив стейтовий контрольор Ню Йорку оцїнку маєтку Вірджінії. Показало ся, що усей маєток виносить півтора мілїона долярів. Тому однак, що Вірджінія має тепер 15 лїт, сей маєток буде її віддаций разом з процентами і иншими приходами щойно тодї, коли вона скінчить 21 лїт і стане повнолїтною.

125.000 розводів у біжучім роцї.

Вашінгтон, Д. К., 10. липня. — Сього року буде 125.000 розводів — сказав нинї пастор М. Муді з Нїкаґо президентови Вілсонови. В розмові висловив Муді свій погляд, що президент повинен стреміти до реформи супружого закона в Америцї. За останних 16 лїт мало бути в Америцї 1.400.000 розводів.

Два мілїярди долярів на кінотеатри.

Нїкаґо, 12. липня. — 2.000 делеґатів кінотеатральної лїґи зібрали ся на конвенцію. При сїй нагодї відбудеть ся вистава сього рода промислу в ґалї Колїлею. Зїхали ся всї поважнїйші підприємцї кінотеатрів. В Америцї є тепер 21.600 кінотеатрів, до яких вчащає денно 25 мілїонів людий. На будову театрів видано 360 мілїонів долярів, тижнева платня служби виносить $2,-200.000, число служби виносить 205.000 людий, на фільми, машини, електричні уряджения і т. п. видано разом два мілїярди долярів.

Спроваджуванє фарб з Нїмеччини.

Нїмецький підводний корабель, під назвою „Дайтшлянд", який прибув 10. липня до Балтімор, привіз зі собою більшу скількість хемічних фарб, яких в Америцї забракло наслїдком цїлковитого перерваня торговельних зносин з Нїмеччиною від вибуху війни. В Америцї є велика недостача фарб в артистичних друкарнях, а навіть у фабрицї банкнотів. Американські купцї радо заплатять десятькратну вартість, коби лише дістати фарби з Нїмеччини. Загально надїють ся, що при помочи підводних кораблїв може буде легко спроваджувати з Нїмеччини фарби й артистичні матеріяли.

Крадїж летучого рою пчіл не є крадїжю.

Цїкаву справу мав рішити суд в Йонкере, Н. Й. Фред Екс станув перед судом обжалуваний за се, що дня 22. червня забрав собі чужий рій. Рій вилетїв з улиї адвоката Бравна і летїв через городи. Екс почав кричати і вимахувати салузию і в той спосіб спонукав пчільну матку до того, що вона осїла на однім дереві, а з нею і цїлий рій. Екс зловив матку до свого улия, а за нею полетїли пчоли. Судія розсудив, що така крадїж не є крадїжю, хоч би Екс був навіть знав, до кого належать пчоли.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Зміна в Українськім Клюбі.

Копенгаґський кореспондент „Дагнїка Звйонзкового" доносить:

„Український Клюб відбув дня 7. і 9. мая 1916 р. засїданє, на котрім вибрано нове парляментарне заступництво з огляду на се, що віцепрезидента Клюбу, д-ра Окуневського, вивезли Москалї до Росії. В склад президії входить тепер: Др. Кость Левицький, яко президент, і др. Льонґін Цегельський, яко секретар. До парляментарної комісії вибрано д-ра Евгена Левицького і Володимира Сінґаленча.

„Краківські дневники доносять про розлом в українській репрезентації. „Дїло" заперечило посередно сим поголоскам, однак в числї з 12. мая посередно стверджує се, подаючи вість про доповненє президії Українського Клюбу вибором д-ра Евгена Левицького".

Економічна відбудова Галичини.

Галицьке намісництво оголосило 1. мая 1916 року статут центрального бюра економічної відбудови Галичини. Се бюро заложене рескриптом австрійського міністерства прилюдних робіт з дня 15. марта 1915 року.

Після згаданого статута центральне бюро має обіймати три видїли: а) видїл відбудови краю; б) видїл рільництва і лїсництва; в) видїл торговлї і промислу.

Бюро буде під безпосередною управою віцепрезидента намісництва, а до його обслуги мають бути покликані відповідні люди зпоміж персоналу політичних властий в Галичинї. В кождім повітї має бути утворена аґенція, залежна від центрального бюра.

Кромі сього буде утворена „Помічна Рада", зложена з 24 членів; 6 з них буде вибраних автономічним комітетом краєвої адміністрації, а 18 буде іменованих віцепрезидентом. „Помічна Рада" буде поділена на три секції, подібно як само бюро. Вона буде мати дорадчий голос. Уряд членів Ради буде почесним. Коли зайде потреба, будуть утворені помічні ради при повітових аґенціях.

Нужда в Холмщинї.

До краківських ґазет доносять з Холмщини про велику нужду. Зима наслїдком дорожнї була дуже тяжка; забракло хлїба; зарібків не було. Головними средствами поживи був хлїб і бараболї; їх споживано найчастїйше без омасти і молока.

Смерть „старорусина".

У Львові помер з кінцем мая др. Володимир Івасечко, адвокат, емеритований радник прокураторії скарбу, бувший сенїор Ставропигійського інститута. Небіщик не брав ніякої участи в політичнім житю останнимн лїтами, а належав лише до ради інститута.

НОВИНКИ.

ЛІКАРСТВО ПРОТИ ДІТОЧОГО ПАРАЛЇЖУ.

З Амстердаму доносить телеґрафічно, що слїдуючий нїмецький підводний корабель, який виплине з Нїмеччини до Америки, привезе зі собою лїкарство проти паралїжу дїтий. Се лїкарство мав винайти один нїмецький лїкар, який довший час студіював сю епідемію в Скандинавії. Склад лїкарства держать у строгій тайнї.

ДОВГИ АВСТРО-УГОРЩИНИ.

Урядова ґазета „Вінер Цайтунґ" у Відни оголошує стан державного довгу до 30. червня 1915 року. Після сього оголошеня виходить, що державний довг дійшов в минулім роцї до висоти 22½ мілїярдів корон, за що платить ся 900 мілїонів процентів. Із загальної державної суми припадає 9½ мілїярда корон на воєнний довг; з того затягненний довг в австрійських банках виносить 4 мілїярди, а в нїмецьких банкирів пів мілїярда. Кромі того позичила держава від населеня 5 мілїярдів корон.

АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 13. липня. — Будапештенський кореспондент Таймсу доносить, що між Австрією і Нїмеччиною заключено важний договір, підписаний князем Гогенльоґе в імени Австрії і д-ром Бетман-Гольвеґом в імени Нїмеччини. Договір, заключений на 25 лїт, обіймає військові і заграничні справи, а щодо економічно-торговельних зносин з заграницею предвиджує певне порозуміне. Торговельні зносини між обома державами не входять в сей договір. Доповненя договору буде доглядати окрема комісія, зложена з репрезентантів обох держав.

ВІЦЕ-АДМІРАЛА ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ.

Австрійський віце-адмірал маринарки, фон Мавлер, перебував перед вибухом війни в Росії. З вибухом війни він не міг жадним способом дістатись до Австрії. В цьвітни 1915 р. російська поліція вислідила його і посадила в арештї. Недавно предложено його справу перед воєнний суд і сей видав на нього вирок смерти. Покищо вирок ще не виконано.

ПОГОНЯ ЗА ПРОПАВШИМИ ЗЕЛЇЗНИЧИМИ ВАГОНАМИ В РОСІЇ.

В области дирекції полудневo-західних зелїзниць, з осїдком в Києві, пропало перед роком 242 зелїзничі вагони, наладовані солию. Ті вагони мали прибути на зелїзничу стацію Бар, але не прийшли в означенім часї, анї пізнїйше. Тепер російське міністерство зелїзниць вислало обіжник до всїх зелїзничих дирекцій з зазивом, щоби вони перепукали всї стації, чи нема там 242 вагонів соли, висланих ще в серпни 1915 року. Коли згуба знайдеть ся, належить її відіслати до стації Бар.

ЧИ ВІРИТИ В ЧУДЕСА?

Вже другий рік, так страшний рік
Зневіри і сумніву
І жданя шал... Чи є де лїк
На стільки рак, стільки калїк
І ляку й повну гниву?...
І голод чуть аж в небесах.
Хто ще до нинї живий остав ся,
Той мусить вірить в чудеса!...

Марія Льоґай.

Надвірна (Галичина), лютий 1916.

ЩЕ ОДИН МІСЯЦЬ Т. Є. ЛИПЕНЬ, В КОТРІМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРИНИМАЄ НОВИХ ЧЛЕНІВ І НОВІ ВІДДІЛИ ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

ОРГАНІЗАТОРАМ УДІЛЯЄТЬ СЯ ВІДПОВІДНО ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ. — ПО ВСЇ ІНФОРМАЦІЇ В СПРАВАХ У. Н. СОЮЗА НАЛЕЖИТЬ ПИСАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕЛЇЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. Союза — устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 22. липня 1916 р.

в гали Колосеум, 358-362 Елїзабет Авє., ріг 4-тої ул. Елїзабет, Н. Дж.

Початок о годинї 6-ій вечер. Музика знаменита.
Вступ 25 цнт. від особи. 85

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українське обступове робітниче товариство „Поморяни" в Ню Йорку, Н. Й., уряджує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДЇЛЮ, ДНЯ 16-го ЛИПНЯ 1916

Dauer's Park, Jamaica Ave. & Ward St., Richmond Hill, L. I.

ПОЧАТОК О ГОД. 10. РАНО. ВСТУП 25 ЦНТ.

Вп. Родимці! Товариство „Поморяни" виражує надію що всї Українцї з Ню Йорку і околицї прибудуть на сю забаву, не звертаючи уваги на непогоду (дощ і т. п.) бо кождий буде від сего забезпечений як на великій гали так і в величезім парку. Кождий гість буде міг дуже гарно і свободно забавитись. — Кромі танців будуть також ріжні виграваня, забави і т. и. 83-85

Музика власна під управою п. В. ШИМАНСЬКОГО.

ЗАМІТКА ЇЗДИ: З долини міста: з Дезиєсей стр. бере ся елевейтер (пряс. 15), трансфер на Джеменйка Авє. карр до Вард стр. З гори міста: 59-ої улиці west Гофман Булївар карр до Джеменйка Авєнї і Вард стр. всего коштує 5 центів і пів години їзди.

За добру забаву ручить — КОМІТЕТ.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Українська Громадо!

В НЕДЇЛЮ, ДНЯ 30. ЛИПНЯ С. Р.

— відбуде ся —

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в Лейбор Лайсиум гали, 580 Ст. Пол стр.

Початок о годинї 2-ій пополудни.

Рефераувати будуть бесїдники з рамени Федерації України в Злуч. Державах д. МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ і д. МИКОЛА ЦЕГЛИНСЬКИЙ. — На вічу буде співати хор від управою МИРОНА КОРИКОРИ.

Запрошуємо всїх місцевих і доконичних Українцїв і Українок. 82—91

ЗА КОМІТЕТ:

„Укр. Прогресивна Громада", „Укр. Нар. Дім", „Запорожська Січ", „Дївоча Українська" весна Першого Українського Союзу.

МИ ЧИТАЙМО ВСЕ „СВОБОДУ".

Ми читаймо все „Свободу"
(Але треба все читати!),
То теть пітьму проженемо,
Щось доброго будем знати.

„Свобода" все научає,
Чим ми маєм в сьвітї бути,
Яку зброю до рук брати,
Щоб Вкраїнї честь здобути.

Ми самі тут, без родини,
Нема батька, нема мами,
Нема кому ради дати,
Упімнути ся за нами.

Ми не знаєм, що ся діє
На коханій Українї,
Як там дїтям проживаєсь,
Жінцї любій, всій родинї.

А „Свобода" всьо доносить,
Все цїкаві має вісти;
Є самому що читати,
Ще й другому оповісти.

А ви вже її читали?
Як ще нї, то що почати?...
Бійтесь Бога, люди добрі,
Ви повинні її мати!

Зараз беріть два доляри
І в коверту запакуйте,
Залїпіть, прибийте марку
І виразно адресуйте:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

А ґазета зараз прийде
І ви станете читати
І скажете: „Таки добре
„Свободу" у хатї мати".

Василь Панчак.

Пітсбурґ, Па., 10. липня 1916.

КОГУС, Н. Й.

В недїлю, дня 16. липня 1916 р.,

на котрий то день переносить ся крамовий празник св. Ап. Петра і Павла, відбудесь в'місцевій русько-католицькій церкві при Онтеріо стр., Когус, Н. Й.

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ НОВИХ ПРАПОРІВ

братства св. Ап. Петра і Павла, відділ 57. У. Н. Союза, на котре то торжество запрошує щиро всїх Українцїв з Когус, Олбані, Ватервлїт і других доконичних плебаніє, братський і парохіяльний комітет.

Тогож самого дня ВЕЧЕРОМ О ПІВ ДО 8-ОЇ відограють члени українського співацько-аматорського тов. „Бандурист" в Когус веселу а дуже красну веселу штуку

„ВИХОВАНЕЦЬ"

і народню комедію в 3-ох діях зі співами і танцями (Л. Янчука).

В шкільній гали при Онтеріо стр.

ДОХІД НА ЦЕРКОВ. ВСТУП 35 і 25 ЦНТ.

Родимцї! Єсли хочете весело провести сей вечір, то не залишіть сеї нагоди, а прибудьте численно на се гарне представленє, а певно що не пожалуєте. За брак місця нема що обавлятись, бо тая сцена як і гали зістали значно розширені так, що всї поместить ся вигідно. Тож ще раз щиро запрошує всїх

КОМІТЕТ.

83-85

ДО ВИСОКОПРЕП. ОТЦІВ ДОБР. І ГРОМАД ПАРОХІЯЛЬНИХ.

Фірма, яка не для зиску, але для піднесеня памяти бл. п. Еп. Ортинського постарала ся о образи сьвітлині з похоронів бл. п. Владики вислала мене з машиною до парохій, які о се будуть просити.

Тому сим оголошую вселаскавійше, що я вже зачав свою працю за відомостію Всеч. адмін. о. Понятишина. В недїлю, 9. липня с. р. відбуло ся представленє се в Елїзабет, а в понедїлок, 10 с. м. в Перт Амбой. Второк 11-го с. м. відбуде ся в Перт Амбой в мадярській гр.-кат. церкві у о. Ковалицького; в середу в Картерет; в пятницю в Бруклинї; в суботу в Ню Йорку; в недїлю тамже, і так поцїстану в нюйорскім деканатї до 24. с. м.

В місцевостях де я доси давав се представленє, воно дуже подобало ся.

Слїдуючий деканат, до якого наміряю заїхати є скрентонський, а по нїм пітсбурський. Тому прошу сею дорогою Впр. Отцїв Добр. Деканату скрентонського, аби були ласкаві чімскорше зголошувати ся, в який день хотять мати се представленє у себе, почавши від 24-го с. м. Представленя мусять відбувати ся день в день, кождого вечера. Відбувають ся в церкві або в ґалї церковній. Перетим показую дуже гарне „Житє Ісуса Христа", „перемєнії в вел. Пятницю — положенє плащаниці" в Гартфорд, дещо з війни, а вкінци незвичайно гарні знимки „З похоронів бл. п. Влад. Ортинського".

Дохід з сего, половина на місцеву церков, а другою половиною оплачує ся кошта машини і подорож, а решта на сиротинець в Філядельфії.

Видно отже, що Всч. о. Залїтак з Гартфорд, не для зиску, але для памяти Владики і для сиріт підняв ся сего дїла.

Понеже я не маю сталого місця, тому прошу ласкаво всї дїла до 24-го с. м. адресувати до мене, але c/o Rev. J. Czaplynsky, 188 Easton St., Perth Amboy, N. J.

В надії, що Впр. Отцї Добродїї постарають ся мати се представленє у себе, остаю з поважанєм

Онуфрій Ковальський,
богослов з Балтімор.

85-87

ВИСИЛКА ГРОШИЙ

ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ

ПІД ЦІЛКОВИТОЮ ГАРАНТІЄЮ. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:

S. MILANOWICZ & WEH. CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць червень 1916 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	275.91	173.	35.58
2.	138.44	174.	26.09
3.	21.66	175.	55.13
4.	75.87	178.	15.80
5.	50.65	179.	58.68
6.	19.37	180.	5.40
7.	179.64	181.	17.75
9.	38.29	186.	76.42
10.	144.95	191.	32.48
11.	6.48	192.	41.61
12.	108.99	195.	26.78
13.	42.95	198.	13.11
14.	50.66	200.	36.09
15.	63.41	202.	18.83
16.	15.21	203.	36.40
18.	56.53	205.	23.16
19.	16.04	206.	44.81
20.	13.30	209.	72.23
21.	12.96	210.	23.63
22.	37.04	211.	36.46
23.	10.47	213.	103.41
24.	24.12	214.	10.51
25.	19.76	215.	33.78
26.	22.10	217.	183.56
27.	35.88	218.	85.71
28.	54.19	220.	31.05
29.	89.10	221.	151.00
30.	17.39	223.	53.16
31.	20.64	224.	23.25
33.	16.69	225.	61.29
34.	26.41	228.	19.99
35.	18.05	229.	107.35
36.	17.73	230.	40.72
37.	11.19	233.	28.76
38.	144.55	234.	44.49
39.	35.03	235.	51.75
41.	47.59	237.	91.27
42.	35.74	238.	6.40
43.	11.10	239.	114.22
44.	36.90	240.	19.14
45.	75.27	241.	21.32
46.	25.29	243.	28.94
47.	99.51	244.	24.17
48.	47.20	245.	20.47
49.	21.94	246.	22.39
50.	16.81	247.	81.63
51.	21.87	248.	39.57
52.	24.35	250.	10.50
53.	37.71	251.	36.53
54.	22.21	254.	49.10
55.	11.42	255.	38.34
56.	33.52	256.	13.25
57.	43.89	258.	20.56
58.	15.54	259.	58.97
59.	24.19	261.	20.02
61.	21.00	262.	15.32
62.	21.00	263.	9.98
63.	154.16	270.	87.68
65.	81.14	273.	35.13
66.	53.51	274.	34.59
67.	71.26	276.	56.00
69.	45.73	277.	28.33
70.	160.58	278.	33.44
71.	22.75	282.	51.99
73.	17.18	283.	47.01
76.	106.67	286.	20.09
77.	29.71	288.	46.65
78.	37.15	290.	20.86
79.	21.38	291.	29.48
81.	86.46	292.	71.76
82.	23.58	293.	9.00
85.	10.49	295.	32.62
86.	55.05	296.	44.28
87.	51.08	300.	117.06
89.	6.14	301.	90.06
90.	28.09	303.	13.86
91.	95.05	305.	21.96
96.	42.30	308.	27.61
98.	51.20	314.	11.81
99.	59.80	315.	17.10
102.	115.90	316.	105.87
104.	128.58	317.	29.38
105.	57.34	318.	33.93
106.	126.82	320.	16.07
109.	105.21	321.	28.42
112.	59.90	322.	31.52
113.	43.31	323.	41.16
117.	68.44	323.	38.32
123.	15.59	324.	40.86
124.	32.61	326.	60.98
125.	28.88	330.	80.24
127.	59.82	332.	25.44
128.	25.75	334.	8.73
132.	50.30	336.	68.62
133.	131.04	338.	97.21
135.	15.55	339.	44.73
136.	45.75	341.	22.38
137.	25.18	342.	45.33
138.	18.00	344.	16.67
140.	13.20	346.	13.79
142.	76.81	347.	9.75
145.	13.43	349.	24.08
146.	85.99	350.	80.69
147.	70.81	351.	14.97
148.	12.49	354.	31.61
149.	40.52	355.	31.75
150.	15.22	357.	14.01
151.	42.69	360.	54.94
155.	170.34	363.	50.10
160.	69.88	364.	16.11
162.	23.90	365.	46.04
165.	75.13	367.	48.62
168.	85.44	369.	74.03
171.	8.16	370.	46.83

Відділ	запл.	Відділ	запл.
371.	26.58	391.	32.53
373.	9.68	392.	13.23
379.	28.11	393.	16.91
380.	16.20	395.	3.65
381.	13.45	396.	25.43
384.	30.91	400.	32.00
385.	17.61	401.	25.60
388.	26.94	402.	13.00

На сплату морґечів	750.00
Процент від морґечів	692.93
Прихід за діти членів У. Н. С.	317.89
Приходи друкарні	4.571.89
„Свобода" на спл. капіталу	1.000.00
„Свобода", % від позички	62.25
Рент від дому У. Н. С.	140.00
На рахунок сир. фонду	80.00
Прихід за місяць червень 6	18.654.34

РОЗХОДИ:

Посмертне по бл. п.:

Бабяк Василь, від. 342	500.00
Дурдела Николай, від. 81	500.00
Коротнїцький Яким, від. 320	1.000.00
Явин Дмитро, від. 254	500.00
Гошовський Николай, від. 106	500.00

Запомоги з фонду убогих:

Зінчук Марко, від. 301	50.00
Шпотко Йосиф, від. 91	25.00
Матлаґа Михайло, від. 65	75.00
Лобур Семен, від. 296	50.00
Парибус Ґриць, від. 282	25.00
Вархоляк Філярет, від. 63	50.00

Сирітські части:

Процак Іван, від. 33	78.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня головного опікуна	65.00
Платня помічника	65.00
Рент за червень	30.00
Видатки офісові і адміністраційні	164.53
„Свобода" за червень	774.80
„Просьвіта" на видавництва	339.25
Розходи друкарні	4.766.72
За календар за рік 1916 решта	1.800.00
Засїдане контрольної комісії	284.83
Позичка на перший морґеч	700.00
Розхід за червень	12.633.13

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем мая	138.021.31
Прихід за червень	18.654.34
Разом приходу	156.675.65
Розхід за червень	12.633.13
Готівка з кінцем червня	144.042.52

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	144.042.52
Морґечі	66.500.00
Реальність	19.500.00
Бонди	19.515.00
Друкарня	23.850.00 **303.407.52**

Стан довжний:

Фонд посмерт.	81.395.53	
„ резерв.	109.177.25	
„ адміністр.	36.181.62	
„ убогих	8.828.07	
„ народний	6.224.90	
„ сирітський	61.600.15	**303.407.52**

Невишлачені посмертні запомоги за членів померших по день 30. червня 1916 р. числить $16.466.85.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє всїх своїх членів, що вечирній мітинґ відбуде ся в недїлю дня 16. липня т. р. о годині 3-ій пополудни в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Стр. Всї члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Гнива, кас.; М. Смакула, секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Через Державне Бюро Працї можна одержати роботу в отсих місцевостях:

Івановіс: 11180. Віза-Канаїї. Потрібно одного самого до фармерскої роботи. 3 корова. Знаюе працї потрібне. $30 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

11112. Кук Канаїї. Одної самотної женщини до затиної роботи. 86 тижнево і удержанє.

11113. Кук Канаїї. Одної самотної женщини до роботи в кухнї. Знаюе анґлійскої мови потрібне. Подорож мусить сама оплатити. $7. тижнево.

Калїфорнія: 10061. Ґасен Канаїї. Одного робітника до помочи ладовати збіжа, цїла дня. $1.25 денно, харч і мешканє.

11184. Сан Дієґо Канаїї. Одного самотного на фарму з інвентарем. 16 корова. Знаюе працї потрібне. $35 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

1186. Сан Дієґо Канаїї. Одного самотного до роботи коло хати, городу і доєнє одної корова. $30 місячно, харч і мешканє.

867/2477. Сан Дієґо Канаїї. Одного самотного погонича. Знаюе працї потрібне. $40 місячно і удержанє.

11090. Сан Дієґо Канаїї. Одної женщини середних лїт до затиної роботи. $30 місячно і удержанє. Подорож заплатить ся. Звичайні години працї.

11201. Сан Франсіско Канаїї. Одного помивача, молодого, сильного хлопця. $10 тижнево і харч.

11291. Сан Франсіско. Одного пекарського помічника. $1.00 денно і харч.

11202. Контра Коста Канаїї. Одного помивача. $30 місячно, харч і мешканє. Гроші за подорож зверне ся.

11205. Сан Франсіско Канаїї. Одного помивача. $10 тижнево і удержанє.

11208. Сан Франсіско Канаїї. Одного жонатого сторожа. $15 місячно і мешканє. 3 години роботи на день.

11120. Сан Франсіско Канаїї. Одного самотного портера до несеня куфрів, сьвічки лямп, чищеня обувї, тришки і т. д. $45 місячно і мешканє.

11132. Сан Франсіско. Одного робітника до шкіряних виробів. 9 годин працї. $16 тижнево.

11203. Сан Франсіско. Одного машиніста до рушовка кантора. $3 до $5 денно.

11206. Сан Франсіско. Одного самотного до чищеня і мита машинерії в складі дерева. 8 годин працї. $2.50 денно.

11206. Сан Франсіско Канаїї. Шістох робітників до владовуваня возів. 25 цит. на годину.

11207. Сан Франсіско Канаїї. Двох робітників до мащьовання в працьні. $30 до $35 місячно і удержанє.

11118. Сан Франсіско Канаїї. Одного досьвідченого до роботи коло цементу. $2.50 денно.

11129. Сан Франсіско Канаїї. Одного молодого робітника. 25 цит. на годину.

Канзас: 11157. Гов Канаїї. Одного жонатого (безплітного) до фармерскої роботи. Знаюе працї потрібне. 3 корови. Подорож заплатить ся. $45 до $50 місячно, відповідно до чоловіка.

11154. Франклін Канаїї. 50 жонатих або самотних до направи зелїзничих возів. 17½ цит. на годину на початок. Подорож заплатить ся. 9 годин працї. Досьвідчені можуть заробити $125 місячно.

Міннесота: 11192. Фаріболт Канаїї. Одного самотного до роботи на фарми зі зовнем і інвентарем. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. 5 до 6 корова. $30 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

11163. Фарібол Канаїї. Одного жонатого (безплітного) до роботи на молочній фарми. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. 10 до 15 корова. Подорож заплатить ся. $40 до $50 місячно. Неумебльована хата, город, молоко і опал. Жена мусить також працювати.

Міннесота: 870/4328. Калгаун Канаїї. Одного самотного до роботи на фармі зі збіжем і інвентарем. Знаюе анґлійскої мови потрібне. 4 корова. Подорож мусить сам заплатити. $30 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

Місурі: 11156. Пат Канаїї. Двох самотних до фармерскої роботи. Знаюе анґлійскої мови потрібне. $1.50 денно, харч і мешканє.

11116. Джексон Канаїї. 25 жонатих або самотних до звичайної роботи. 10 годин працї. 20 цит. на годину.

Норт Дакота: 11101. Ренвіз Канаїї. Одного жонатого до фармерскої роботи. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. Безплітний має першенство. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $450 на рік і ціле удержанє.

Ню Джерзи: 11110. Кемден Канаїї. 15 або 20 робітників до владовуваня тяжкого дерева. 10 годин працї. 20 цит. на годину.

Ню Йорк: 11144. Квінс Канаїї. 10 жонатих або самотних до роботи коло фабрики мила. 10 годин працї. $2.00 денно.

11198. Ірі Канаїї. 6 робітників до роботи коло фабрики. Знаюе анґлійскої мови потрібне. 10 годин працї. 25 цит. на годину.

11142. Томпкінс Канаїї. Одного самотного до фармерскої роботи. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. Для неодосьвідчених $20 місячно, для досьвідчених $30 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні. Місячна плата від 1. липня до 1. вересня.

11165. Ст. Лоренс Канаїї. Одного самотного до фармерскої роботи. Знаюе працї потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $30 місячно, харч і мешканє.

11168. Наяґара Канаїї. Двох самотних до фармерскої роботи. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. $35 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

Пенсильванія: 11176. Філядельфія Канаїї. 4 палачів, жонатих або самотних. $2.50 денно. Звичайні год. працї.

11187. Вашінґтон Канаїї. Одного жонатого і одного самотного до роботи на молочній фармі. Знаюе анґлійскої мови і працї потрібне. 8 до 10 корова. Кількоро дїтий не робить ріжниці. Подорож мусить самі оплатити. $35 місячно, хата, город і молоко. Для самотного $25 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

11175. Алеґенія Канаїї. Одного жонатого і одного самотного до роботи на молочній фармі. Знаюе працї потрібне. Можуть бути і дїти. Подорож мусить самі оплатити. $30 до $35 місячно. Хата, город і молоко. Для самотного $20 до $25 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

11150. Філядельфія Канаїї. Одного помивача. 88 тижнево. Звичайні години працї.

11172. Філядельфія Канаїї. Стрємної женщини (около 40-лїтної) до хатної роботи. $5 тижнево.

11174. Філядельфія Канаїї. Одної старшої женщини або вдовиї за сторожа. $5 тижнево і удержанє. Подорож заплатить ся.

Віржінія: 870/1484. Фоквіер Канаїї. Одного жонатого до фармерскої роботи; жена має працї. Досьвідчені під кождим взглядом. Можуть бути і дїти. $40—$50 місячно, хата з 3-ма кімнатами, опал, город і молоко.

Вест Віржінія: 691/26. МаДовел Ікмп. 200 самотних і жонатих до копальнї угля і коксу. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 9 годин працї. $3.25 до $4.50 денно.

Вісконзін: 881/134. Оцейда Канаїї. На продаж або до винайму 20 фарм, кожда по 10 акрів. Справлені. $25 до $100 за акер на догідні сплати. В разі виймлєня властитель дає насїнє і знаряда. Роботи доволї від 8 місяцїв. Ґрунти через цїлий рік; тепер є місце для 100 людий.

Флорідa: 881/149. Дувел Канаїї. На продаж 80 акрів; 3 справлені. Добра земля. Одна хата і стодола. Лежить з Путнем Канаїї, Флорідa.

В справі осягненя праці належить звертати ся на адресу державного бюра, подаючи число повисше поданої праці.

U. S. LABOR BUREAU,
Room 8, U. S. Barge Office, Battery Park,
New York, N. Y.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ І ЗАМОВЛЯЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірму, яка оголошує ся; в „Свободї" належить замовляти лише то, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєть увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли они заскакують замовлене до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відповідати не може.

„Свобода" є органом У. Н. Союза і поміщує безплатне лиш оголошеня про засїданя відділів сеї орґанїзації. Прочі оголошеня є платні. Вільне є ставляти виклади жерти, коли гроші зістали відіслані до Федерації Українців в Заучених Державах, і ОГОЛОШЕНЯ ПРО НАРОДНІ ВІЧА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ЦІХИ ПАРТІЙНОСТИ. Такі оголошеня містимо безплатно, подаючи їх зміст в скороченю.

Оголошеня концертів, представлень, місцевих народних сьвят і маніфестацій поміщуємо лише за окремою оплатою, надіслано з тера. Коли з тера не одержимо належної заплати, то містимо лише згадку про заповіджений концерт чи представленє з подасом дати і місцевости, і то лише тоді, коли дохід призначений на народні цїли.

Поміщуванє більших оголошень є коштовне, і сторони, даючі оголошеня, мусять покрити сї кошти, бо видавництво не має нїяких спеціальних фондів на оплату таких коштів.

Всякі оголошеня мусять бути надіслані до адм. „Свободи" найпізнїше на три дни перед виходом даного числа часописи.

„СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цит. за слово за кождочасне поміщеня. — Оголошень понизше не приймаємо.)

Пошукую АНДРЕЯ САМБОРСЬКОГО, ГЛЬКА ОКОЛЇТУ і ТЕОФІЛЯ ЛЕМІШКУ. Всї перебувають в Вунсокет, Р. І. Прошу зголоситись на адресу: Mykola Szpak, 545 East 12th Street, New York City. 84-85

Пошукую мого кума ДМИТРА КОСТЬОВОГО. Походить з села Чорна, пов. Ліско, Гал. Довгий час перебував в Мікіс Рікс, Па. Хто би знав його адресу або він сам, прошу зголоситись до: Dmytro Kicz, 111 Liverpool St., Ashley, Pa. 84-86

Пошукую свого мужа ЙОСИФА ТРАЧ з Котузова, пов. Підгайки. Він є росту середного, має лїт 38, темне волосе, нос темно-жовтий, лице бліде і сухорляве, в хід похиляй. Виїхав в дому перед 6-ма тижнями, а жене лишив з 3-ма малими дїточками. Наколи не дасть о собі знати в короткім часї, я буду змушена віддати дїти до дому для убогих. Ласкаві зголошеня слати на адресу: Mrs. Antonina Tracz, 408 Tracy Street, Syracuse, N. Y. 84-87

Пошукую свого кравна ЙОСИФА ОЛІЙНИКА з села Семигинів, пов. Стрий. Перебуває в Вінніпеґу, Канада. Колоситись на адресу: Joseph Kabal, Palmerton, Pa. 85-86

Пошукую свого тїточного брата ЙОСИФА РОМАНІВ з села Кабарівці, пов. Зборів. Має перебувати в Пенсильвенії. Голоситись до: Dmytro Dmytryszyn, 3½ Myrtle Ave., Auburn, N. Y. 85-86

Пошукую своїх кравнів ВАСИЛЯ КОЗАКА і ФЕДЯ КАШУБУ з села Грушки, пов. Товмач. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: Basil Szkromyda, 334 Spruce St., South Bethlehem, Pa. 85

Пошукую своїх кравнів (з села Татари, пов. Самбір) **ДМИТРА САВЧИН, МАРІЇ ТКАЧ, АНАСТАЗІЇ СТРУК і ЮЛЬКИ ГРУЩАК.** Нехай ся зголосять на мою адресу: Katharine Tkacz, 223 Bridge St., Trenton, N. J. 85-87

ПОШУКУЮ ПОМІЧНИКА на фарми, анґлійскої мови не потрібно. Платня $35.00 місячно або 20 центів на годину. Праце, харч і помешканє безплатне. Прошу голоситись сейчас до: Theodore Solowey, Lorraine, Jeff Co., N. Y. 85

Де є МИХАЙЛО НАЙДАН? Числить лїт 26, родом з Заліщиків, Галичина. Самотний; перебував в Мінеаполїс повиж року і тут представляв ся за великого добродія. Прибув до Мінеаполїс з Канади і представляв ся, що хоче працювати на ниві народній, і справдї показав він тут свою дїяльність, бо тілько там був дінчем де чув гроші. Тут в Мінеаполїс забрав від людий висше сотки і серед ночи щез без слїду. Хто би знав про такого панича, нехай буде ласкав повідомити на понизшу адресу. Остерігаємо всїх перед сим панком. Моя адреса: Luka Charczyshyn, 714 – 3rd Ave., N. E., Minneapolis, Minn. 84-85

НАГОДА, ЯКИХ МАЛО! На продаж ґросерия і бучерня, в містї Джерзи Сїти, серед наших людий і Славян. Бизнес старий і вироблений. Цїна приступна. Довголїтний властитель продає сей шторр задля родинних причин. Голоситись вирпст до: Herman Meyer, 137 Morris Street, Jersey City, N. J. 83-85

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім станї. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 82-94

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ, добре вироблений інтерес, серед ріжного населеня: чистий дохід $50 тижнево. 6 місце і на ґросерию. Продам дешево задля зміни інтересу. Голоситись до сьлєду: 8 Shell Road, Winfield, L. I., N. Y. 84-85

ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ п. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 407 East 58th St., New York City, отсим подає до відома Вп. українській публицї і його-ж пацієнтам, що офіс сего інституту є отворений кождого дня, в недїлї і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а не лише в будні дни, як се мильно дотепер подавано в оголошеню. 78-89

ЛЮДИ — приходїть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цеґольних, дорогах, стайнях і т. п. Приходїть своїх приятелїв. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! На продаж 350-акрова фарма, 46 штук худоби, 3 конї. Цїна $8.500. Готівки потрібно $1.200. Решта після угоди. Маю кілька менших фарм. Інформації уділяє: Theo. Solowey, Lorraine, N. Y. 85188

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОГА № 2, то нехай нинї пише за ним. У нім є найновіші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: ґрамофони, годинники, ґрипки, машини до писаня і богато инших цїкавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ, ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цїкавої і інтересової книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2 центи марку. 83-85
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАСИВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО-ЦІНИННИК. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St. Louis, Mo.

Перед ужитєм

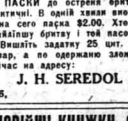

По ужитю

ВЕСНЯНКИ, плями на лици, руцї, лїцї, і всяка нечистість на тїлї, знищить цїлковито і від гарантіємо що не вернуть по кільканадцять ужитє східної краси крему „Амор". Цїна слоїка $2.00. Це Ar. of Nov. Ices Co., 642 E. 14th St. New York, N. Y. 82-85

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13×16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТЇ.

Замовленя слїть до:
„SVOBODA"
85 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ШІКАГО! ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШКОЛА, в якій вчуваєть їдиноти автомобілем і розвертати. Лекції днем і вечером. Наука $25.00; не мусите платити згори. Гарантуємо зайнятєм. 85-88
ТЕОДОР БОЙЧУК,
111 W. Harrison St., Chicago, Ill.

ПРОЧ З БІДОЮ! Потребуємо сталих АГЕНТІВ до легкої працї. Початкуючим платимо від 20 до 35 долярів тижнево. Фахового знаня не вимагаємо. Пишіть зараз до: Mr. Day, 309 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 73-85

НОВІСТЬ! КОЖДИЙ СЬВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН НОВІСТЬ! мати в своїй хатї образ нашого генїя ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, який можна набути в дуже умірковаиій цїнї. Мальований правдивою олійною фарбою на волотнї, роботи ручна, розмір 16×20 цалів, в гарних орїхових рамах, від силом. Цїна $3.00. Хто пришле $1.00 задатку, дістане сейчас рекомендацїя сей портрет разом з задаткою на оглїнюю портрета. Замовленя прошу надсилати на адресу: JOHN COJKA, 144 E. 7th St., New York, N. Y. 67ca—

ВАЖНА НОВІСТЬ!

Від довшого часу шукаєте всяких маґічних книжок і платите за них добрі гроші, одная на можете вікіли чистати того, чого як собі бажали. Если хочете знати всї штуки і з того користати, то тут єсть ваш. Ми маємо книжку, яка містить 500 прямих маґічних штук з многими ілюстраціями. Кождій штуки виконаєте без жадних видатків. В сїй книжцї найдете навіть, як лічити цїлий недїли всї хто має, і то без одного цента видатку. З неї навчите ся, як виробляти ся. Цю книжку написав славний пантектикон, котрий сам всї штуки виконував, а описав дрикував книжки, щоб собі зробити в сьвітї славу. Як кулите сю книжку, то найдете для себе скарб, через то, що всьо зробите і без одного цента видатку. З неї навчите ся богато тайних штук. Як кулите, то не пожалуєте. Сю книжку будете мати дістати лише через сей місяць. Цїна сеї книжки $5.00, а ми в сїм місяцї продаємо лише за $2.00. Спішіть ся. Замовленя шліть враз з грішми на адресу:
IMPORTING BOOKS CO.,
492 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 79c—

ПРОДАМ ДЕШЕВО ФАРМУ

43-акрову, в місцевости Дір Лодж, Тенн., при битій дорозї, враз з господарськими будинками. Частина земї готова під управу. Найлїпша земля в цїлій околицї, де можна мати два збори до року. Решта грубий лїс. Найдуть дуже милий і здоровий фарми находять ся при добрих дорогах, не цїлі 3 милї американські від міста і стації зелїзничої, де є добрий маркет на всякі продукти фармерські. З причини зміни інтересу продаю сю фарму за $850, половину готівкою а решту на 3 або 4 роки сплати. Самий лїс є варта два разы стілько. Хто хоче поселитись на фармі, нехай не зволікає, бо така нагода купна дешевої фарми не так скоро трафить ся. В сїй околицї богато фармерів Українців, Поляків і Словаків в короткім часї дійшли до маєтків. Зголосїть ся або пишіть сейчас до властителя: 83-86
K. PIASECKI,
5630 Broadway, Cleveland, Ohio.

$1.00

Такесамо шило до шитя продають другі фірми по $1.75. Я цїну $1.00 і оплачую пересилку. Додаю дарм дві голки і моток воскованої нитки. Осїбні ГОЛКИ 40 цит. за 6 штук. Адреса: 70c—
A. P. OWENS, Dept. B., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ бачити як виглядає теперішна Европейська Війна? Чи хочете бачити як воюють цепелїни в воздушї а собмарини на морю? Хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби ціх сьвіт не памятає? Замовіть собі у нас стереоскоп, який побільшує образи до натуральної величини. На сих образках побачите великі битви які відбували ся в Карпатах і під Перемишлем; так-само в Сербії, Росії, Франції і Туреччинї. 79c—
СТЕРЕОСКОП ДУЖЕ КРАСНИЙ І МІЦНИЙ КОШТУЄ ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

74 види з Европейської Війни.....90 цит.
24 „ з Житя Ісуса Христа.....30 „
24 „ Подорож по св. земли.....30 „
24 „ Подарок довколо сьвіта.....30 „
24 „ Подарок по великих містах Америки...30 „

Хто би мав стереоскоп, то може замовити лише образцї. Дарм дасмо велику воєнну мапу цїлої Европи кождому, хто поспішить ся і пришле замовленє сейчас. Адресуйте:
UKRAINIAN BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ!

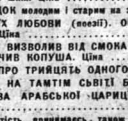

Постановляємо через той місяць продавати бритви цїлком за пів цїни, котрі коштували по $5.00. Тепер дістати можна у нас лише за $3.50. Бритви є з найлїпшої стали, дуже добрі, надають ся до кождої бороди; голять гладко, що ані не чутя. За кожду бритву гарантуємо або звертаємо гроші і наш чешта. Посїдаємо також АВТОМАТИЧНІ ПАСКИ до остреня бритв, які є новомодні і дуже практичні. В одній хвили вистрите на нїм вашу бритву. Цїна сего паска $2.00. Хто пришле $4.50, той отримає найлїпшу бритву і той паск. Спішіть ся з замовленєм. Вишлїть задатку 25 цит. а ми вам вишлемо почтою товар, а по одержаню зложите решту гроший. Пишіть сейчас на адресу: 82c—
J. H. SEREDOL CO.,
Box 76, Chicago, Ill.

НАЙНОВІЙШІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

МАНҐРУЛА. Комедія в одній дїї, зі співами і танцями. Цїна.....10 цит.
УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПІДРУЧНИК до науки німецької мови зі словарцем. Цїна.....30 цит.
ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА, для народних шкіл. Цїна.....60 цит.
350 ЗАГАДОК молодим і старим на забаву. Цїна 15 цит.
НА ЧИЛЯХ ЛЮБОВИ (поезії). ОПИР (тамільне не гожа). Цїна.....10 цит.
ЯК ПАЛІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ І ПРОВЧИВ КОПУША. Цїна.....10 цит.
ІСТОРІЯ ПРО ТРИЙЦЯТЬ ОДНОГО. Цїна.....10 цит.
ЩО ІВАН НА ТАМТІМ СВІТЇ БАЧИВ. Цїна 5 цит.
ТРОРОЦТВА АРАБСЬКОЇ ЦАРИЦЇ МИХАЛЬДИ. Цїна.....20 цит.

Належитість приймаємо також в одно або дво цитових почтових знаках.

Хто би хотїв заявити розпродажи сих книжок, нехай напише по близші інформації.

Всякі замовленя просить ся слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Зустрілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 79—

Маю такиж машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тілько нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евеню і 15-ої улиці.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, а неділю від 9 до 11 рано.

ПОЗІР! ВЕЛИКА ВІЙНА ВИГРАНА!

Наколи Тобі тяжко заміняти свої посїдлости на лїтні і зимові, а ти ще маєш ідеальне, хочеш заміняти свої посїдлости на лїтні і зимові, а ти ще маєш ідеальне посїдати фарму, льоти або дім при місті, фабрики, школи, церкви, а ти ще маєш ідеальне посїдати фарму, льоти або дім при місті, фабрики, школи, церкви, на виплат як Тобі буде вигідно, коли дальше заробити стало від $2.50 до $5.00 денно, то не зволікай. Витни сей дім і купуй і зараз надсилай нам з точною адресою. Перві до конкурсу одержать ДАРОМ одну перелєю яко премію. Пишіть до: 73-85

L'INCOLN CO.
309 Broadway, Dept. 2, Slute 210, New York, N. Y.

ЛІКО МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького перепрвіла Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовлення і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шлятич. Образ з житя руських роботників, в 3-ох діях. — Ціна .....30 цент.
Абу Касимові капці. — Арабська казка Написав Іван Франко. — Ціна 30 цт.
Американський гамін „Май Контрі" під потоками з українським переказ! — Ціна ..... 10 цент.
Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна .....15 цент.
Американські троєти. — Комбок. (Казка.) — Еміґранти. — Дві нашої селяни і недолі. — Ціна ..... 15 цент.
Амальґа. — Займаюче оповідане з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цент.
Бондарівна. Драма в 4. діях з 5. відслонах. — Ціна .....20 цент.
Байки-небилиці. — Ціна ..... 10 цент.
Буквар для дїтий першого року науки. — Ціна враз з пересилкою 10 цент.
Блудний син. Образ з житя наших виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна .....25 цент.
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горіхи. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дві нашої селяни і недолі. — Ціна ..... 15 цент.
Весела читанка з образками. — Ціна .....15 цент.
І. Вечері на хуторі біля Диканьки. II. Ярмарок в Сорочинцях. — Ціна 15 цент.
Вічовий співаник. — Ціна .... 5 цент.
Весела книжочка в 17 образках. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна ..... 35 цент.
Вихованець. Народна комедія в 4. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цент.
Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часї Різдвяних Сьвят. — Ціна ..... 5 цент.
В неволї темноти. — Комедія з житя русько-американського народа в 3 актах. — Ціна ..... 25 цент.
Вода в природі. — Умірковаий та щирий. (В. Винниченко). — Заграй. — Остання „Фортуна". — Дві нашої селяни і недолі. — Ціна ..... 20 цент.
В старім і новім краю. — Образ з сучасного житя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінци сеї книжки знаходить ся сьмішне оповідане „Сканиних". — Ціна ..... 25 цент
Галка смертна. — Ціна..... 5 цент.
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дїтий. — Ціна ..... 10 цент.
Галицькі анекдоти. (Гумор. оповідання). — Ціна ..... 10 цент.
Геновефа. — Ціна ..... 30 цент.
Гаси огонь поки не розгорів ся і инші оповідання. — Ціна.....20 цент.
Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна .....15 цент.
Дев. Оповідане Марка Твайна. — Ціна .....20 цент.
Дещо про звірята, рослини, камінє і скали. — В сїй книжці находить ся около 200 цікавих образків звірят, птаків і риб в докладним описом, як вони жиють. — Ціна ..... 30 цент.
Два брати, в байок Братів Ґрімм. — Ціна ..... 15 цент.
Де любов, там і Бог, оповідане. — Ціна .....10 цент.
Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповідане. — Ціна 15 цент.
Евстахій, повість з перших віків християнства. — Ціна .....30 цент.
І. Женщіф. — II. Оферма. Новелї з сьвского житя. — Ціна ..... 10 цент.
Жінка і її значінє в суспільним житю — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дві нашої селяни і недолі. — Ціна 15 цент.
Житєй Марса. — Ціна ..... 10 цент.
Журавлі. — Збірк: Журавлі (збірн). Заступники (оповідане). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Кандру. Пайзат Бит, оповідане про судьбу молодого робітника-еміґранта. Зміїдя бере вогня тепло. — Ціна ..... 15 цент.
Жіночий язик, індіянська казка. Невдалий линч, оповідань. — Ціна 15 цент.
Жите, зарібки, орґанізації і т. п. в Америці. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна ..... 15 цент.
З років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповідання, відомости і інформації про український нарід, про стадний труд і мудрість. Богато ілюстрацій. Понад 150 ілюстрацій. — Ціна .....30 цент.
Збірка оповідань. Пятка. Свиня-Ніс. Безробітє. Пакло. В суд. Чорт і Мирончик. Бечтєка. Мінаєрбіто. Сон і чоловік. Добра дочка. — Ціна 20 цент.
З днів кровавої війни. Вірнодане оповідане. — Ціна .....25 цент.
Збірка новісток. — Ціна .....10 цент.
За сестрою. — 6 ся найтрагічнїйше оповідане з кошацької старини, стараннєсько письмишника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американьскій Руси. — Ціна ..... 35 цент.
З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — Поеоа Петришин. — Модний адвокат. Збірка оповідань. — Ціна ..... 10 цент.
З рімних низ. — Зміст: Яса людська твар з людиною прийде (вірш). Чого нам дїйсно потреба. Не плоти ради, не щоди (вірш). Найбільший духовий поет (Данте Алігієр). Михайло Петрович (Чарнецький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть їти шашн? Антеа та пустельник (оповідане). Дещо підлого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.
За вольности України. — Ціна.. 5 цент.
Іван Коновченко і инші оповідання. — Ціна .....20 цент.
Іцко-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.
Іван Дурак та инші оповідання. Ціна 25 ц.

Обширні цінники висилаємо кождому за жаданє.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий мані-ордер на імя, яке подано у повищій адресі. Мані-ордер належить доручити Домовлена.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА, в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В чотирох тижнях станете справними механіком і будете могли керувати автомобілем, направляти і обслуговуєть з механізмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше поплатне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси заповнені. Наука в дни і вечерами. Годиться сї або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St. New York
Інструктор: Павло Гудьо.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИГЕНТ.

Достарчує музики на концерти, представлення, балї, вінчіки, походи і весїля. — Дає лекції на всїх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J. 40с-

ВИНАХІДЧИКИ!

Коли хочете дістати інформації в який спосіб ОСЯГНУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄ ВАШИХ ВИНАХОДІВ, то пишіть на понизшу адресу у своїй рідній мові а дістанете сейчас совісну пораду ТАКОЖ У ВАШІЙ МОВІ.

На жадане висилаємо даром книжочки з описами. 67с-

A. M. WILSON
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дївчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну цїру „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилїченє зморщіків, веснянок, знинів по вітові, пригіпі, чирахів, пишаїв, нуплеєм шкіри, червоности тварі і носа, відмороженя ух і всїх прочих нечистостий і нуди шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тїла. ГАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, зусїть ся позбути ся страшних долегливостий. Цїна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 73—

Перед ужитєм. По ужитю.

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ

для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїні 7 цнт. штука.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.
СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лічить успішно всї молодукові недуги тягки, нервові і всї другі анкутрішні недуги. Лічить надзвичайно ревматизм, рожа на ногах, лице, всї скірні виходи, як також дитинні недуги. Лїкар говорить по українськи і сам ся робить лїки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може прийхати нехай пише до нас. 79—

ПРАВДИВЕ СРЕДСТВО ПРОТИ НЕДУГ ВОЛОСЯ.

Без згляду на се, що Ви уживали і які були наслїдки лїчення, є надія на цїлковите усуненє всяких долегливостий. Наше средство „Дермафуга Тонік" перевисшає всякі подібні средства. Тому слушно зовуть „Дермафугу" подійником недуг волося: воно чистить скіру і зміцнює корінє волося. Знамениті наслїдки осягаєсь вже по умитю першої фляшки. Пришліть нам Ваше імя і адресу враз з 10 цнт. грішми або одноцентовими почтовими стемпсами а ми вишлемо Вам значну дозу сего чудового средства книжку під заг. „Красне Волосє", у Вашій рідній мові. Коли ми бачимо, слїпи ки мущин і жінок замедбує своє волосє, то й не дивно, що недуги волося належать до винятків, але ширять ся між загалом. Щоби запобігти випаданю волося і позбутись всяких прикростий на будуче, належить уживати „Дермафугу". Се є знамените средство. Адресуйте:

ARGIL SPECIALTIES CO.,
Dept. 55.
Box 37, Philadelphia, Pa. 76сс

ВОЛОСЄ

відроете Вам назад через застосоване наукової методи для мущин і женщин БЕЗПЛАТНО

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони заплечиняні і лиші? Чи маєте порох? І чи сперлись Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисїти?

Коли Ви терпите на кому з вимінених недуг, то не зволікайте, але старайтесь запобігти сему. І заможіть собі ілюстровану книжку з руської мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

До лїченя.

яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слїдуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волося і тїмени. Причини випаданя волося і лисїня. Як забезпечити гарний і гарний порох волося. Спосіб яким можна відновити волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Поради з приданями пасованих пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Увеличнює Вас, що наш власний лїк званий Кальвакура запобігає випаданю волося, вищить порох і гуває сверблене скіри, зміцнює і спричинює новий порох волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам покроєний лїк КАЛЬВАКУРА № 1 враз з ясною ґарантією Вашого Шістий тиждень, а ясною ґарантією Вашого: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошенє і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, заздалегідь 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77с-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу висилати мені сейчас Вашу дозирну КАЛЬВАКУРУ № 1. І Вашу книжку! „Правда о волосї".

(Дальчість со до Вашого вимовання).

Його наслїдки є незвичайно успішні.

Г. Г. фон Шлікова, одинокому фабрикантови Болгарського Кровного Чаю, котрий удержує зносини з тками тисяч недужих і дістав кождого дня множество листів з подяками від людий, яким сей з чистих природних частин зроблений лїк повернув здоровлє, Катерина Микулчич з Тамрой, В. Ва., надіслала слїдуюче письмо:

„Так я, як і мій муж, єсьмо надірно вдоволені з Вашого Болгарського Кровного Чаю, який є найпишним зі всїх подібних ліків. Довго не є взяло, коли би я хотіла оцїнати, скілько я натерпілась і кілько ліків я уживала, однак ні один з них не мав таких добрих наслїдків як Ваш чай".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяців вишле денебудь за $1. Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: Наколи хочете дістати посилку зареєстровану, вишліть 10 цнт. більше. (Adv.)

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЇЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

про Мужинів, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОХОРОНИТЕЛЬ ЖИТЯ МІЛЮНІВ ДІТИЙ.

Правдивий „Kopp's Baby's Friend" салютує на імя „охоронителя житя" позаяки він через послідних 40 лїт вирятував житє мілїонам і мілїонам дїтий, які певно були би померли без того чудового лїку.

Наколи ваша дитина терпить на корчі, запевнуємо і можемо сказати, що коли вона не може спокійно спати, або коли її ростуть зубки або яка инша дїтяча хороба її докучає, дайте їй „Kopp's Baby's Friend", позаяк сей він надовго її поможе.

Його можна купити в бутельках 25 або 50-центових в кождій аптиці. Коли не можете його дістати в своїй місцевости, то вишлемо Вам з охотою по висланю належитости, тільки бутельок, кілько Ви схочете.

Успішність сеї медицини є доказана тисячами і тисячами свідоцтв від вдячних материй.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

уриймає від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ЕЛЄКТРИЧНИЙ ПАСОК $2.95.

Се є той самий рід пасків, за які лїкарі надають від $15.00 до $20.00. Помагають надзвичайно в хоробах: нервових, ревматизму, серця, недисциплїнії у тробі, болях грудий, нирок, голови, недостаточного прилива крови, хрипки, хоробах жіночих і половиx і болю кривий. Мілїони сих сильних, зміцнюючих, ґальванічно електричних пасків вже розпродано по цїнї від $15.00 до $20.00, але тепер пораз перший, знижую цїну на $2.95 ТІЛЬКИ і раджу Вам замовити собі один, скоро, нїм европейська війна змусить мене підвисшити цїну. Подумайте о тім! Тілько $2.95 за мужеський або дамський, перший ківся електричний пасок, пересилку (через парсел-пост) оплачуємо самі. Додатково даю до кождого паска, зовсїм ДАРОМ МЕДИЧНУ КНИЖКУ яка містить цїнні ПРИВАТНІ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ МУЖІВ І ЖІНОК. Гарно оправлена в французьке полотно. Обіймає ПОНАД 1000 СТОРІН, 700 ІЛЮСТРАЦІЙ враз з КОЛЬОРОВАНИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ З ЖИТЯ, 200 пораду в случаях недуг МУЩІН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ. Книжка, без якої не може обійти ся анї родина, анї молодий мущина або женщина, що думають о женитьці. Кожда особа повинна знати цїлковиту правду полового житя. Тайна порада щодо відносини житєвої сили в половых зносинах. Відповіди на питання тих, що їм не потребуєте питати ся о се докторa. Познакомить Вас з тайною супружеського житя і научить Вас, як оминути блудів. Вже звиж 2.700.000 примірників сеї книжки опубликовано для людий. Не зволікайте, позаяк замовленя за сею книжкою є дуже великі. Пришліть 30 цнт. специяльно НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ ТІЛЬКИ, або $3.25 на обидва замовленя, книжку і електричний пасок. Адресуйте: 79с—

A. P. OWENS, Dept. E.,
159 W. 145th St., New York, N. Y.

Найбільший, найлучший і найстарший словенський головний склад крайових і імпортованих напоїв в Америці.

Чистий Ямайський Ром, Старий Ямайський Ром, Старий Французький Коньяк, Старий Французький Коньяк, Старий Французький Коньяк